

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 21-08-2025

Mødedato Torsdag d. 21. august 2025 kl. 09:00

Mødested Lokale 121

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - 21. august 2025.....	4
Budget 2026 - Økonomiudvalgets område.....	5
Valg af revisor for årene 2026 - 2029.....	7
Brand og Redning Sønderjylland - Budget 2026.....	9
Kommunegaranti Havneby Varmevæk - Fjernvarme Sønder Frankel.....	10
Overdragelse af Vestergade 82, Tønder.....	11
Godkendelse af Skema B. Gørrismarkvej.....	13
Salg af jord ved Løgumkloster Bæk.....	15
Etablering af forening til understøttelse af Tønder som uddannelsesby.....	17
Ansøgning om støtte - SAMMEN.....	19
Ansøgning om sponsorstøtte - cykelrytter.....	20
Museum Wegner - ansøgning om støtte.....	21
Tekstilcenter Højer - udmøntning af støtte.....	22
Godkendelse af ændringer i takster for Agerskov Fripleshjem Møllevangen.....	23
Kyst og Kunst - et tværkommunalt udviklingskoncept.....	24
Visionsplan for Tønder Midtby 2025 - 2035.....	26
National udpegning af Tønder by til værdifuldt kulturmiljø.....	28
Tillæg til anlægsbevilling - Trafiksikkerhedsprojekter.....	30
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurderingsrapport og miljøgodkendelse	33
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solenergianlæg ved Ty	37
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Lovrup Solenergi park...	40
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solcellepark ved Ballur	43
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solcellepark ved Løgun	47
Forslag til lokalplan nr. 212-410 - tillæg til lokalplan nr. 134-41 og Kommuneplantillæg nr. 174-410	50
Aktør og effektanalyse - godkendelse af scenarier.....	52
Lukket: Betinget køb af bygning.....	55
Lukket: Kontraktforhold.....	56
Underskriftsark.....	57

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P35-5-24

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - 21. august 2025

00.22.00-P35-5-24

Sagsfremstilling

Orientering fra borgmesteren.

Indstilling

Borgmesteren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

- Lodsejermøder om Grøn Trepert
- Turistaktører tilfredse med sæson
- Parkeringsafgift
- Tønder Festival
- Jernbaneoverskæringer uden bom i Tønder Kommune
- Kandidatmøde den 15. september 2025
- Kongsmark

Punkt 3: Budget 2026 - Økonomiudvalgets område

00.30.00-S00-2-25

Beslutningstema

Orientering om konsekvenser som følge af Lov- og cirkulæreprogrammet samt drøftelse og prioritering af forslag til udvidelser.

Sagsfremstilling

Ifølge Økonomiudvalgets møde den 7. august 2025 er de tidligere udmeldinger for rammer mv. fastholdt i forhold til budget 2026.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogrammet udgør -1.424 mio. kr. i 2026 for Økonomiudvalgets område.

Emnerne er:

- Forslag til lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau
- Lov nr. 1541 af 12. december 2023 om ændring af lov om arbejdsskadesikring og forskellige andre love
- Forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, danskuddannelsesloven og ligningsloven (En ny arbejdspligt til borgere som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet i kontanthjælpssystemet)
- Lov om ændring af lov om sygedagpenge, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen (Fleksibel brug og sammensætning af rehabiliteringsteams, forenkling af visitationskategorier, færre krav til sygemeldte fra beskæftigelse mv.)
- Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Reform af kontanthjælpssystemet, ophævelse af 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, fritidstillæg til børn, afklaring, rettighedsbaseret tilskud til medicin m.v.).
- Lovændring og bekendtgørelser vedr. drikkevandsdirektivet
- Ændring af lov om miljøbeskyttelse (Styrket affaldstilsyn og håndhævelse af forbud mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter mv.) og bekendtgørelser vedr. affald, affaldstilsyn og biomasseaffald samt vejledning herom
- Efterregulering af Indsatsplaner efter vandforsyningsloven - LCP 20/21 pkt. 290
- Initiativer fra Aftale om bedre psykiatri 2023
- Basistilskud til deltagelse i lokal trepart
- Skønnede administrative økonomiske konsekvenser i 2026 som følge af Aftale om reform af beskæftigelsesindsatsen
- Nedjustering af den kommunale beskæftigelsesindsats som følge af Aftale om reform af beskæftigelsesindsatsen

Derudover kan det oplyses, at Teknik- og Miljøudvalget har anbefalet at oversende 2 udvidelsesforslag på konto 6 til budgetseminaret, da udvalget ønsker at opretholde et fornuftigt serviceniveau og sagsbehandlingstid.

Begge forslag hører under Økonomiudvalgets budgetområde, derfor vedlægges de til orientering og drøftelse i Økonomiudvalget.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at udvalget tager de økonomiske konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogrammet til efterretning,

at udvalget drøfter og prioriterer udvidelsesforslag, som er anbefalet fra Teknik- og Miljøudvalget, og

at indstillingen videregives til budgetseminaret.

Beslutning

Indstillingen godkendt. Konsekvenser af de 2 udvidelsesforslag på teknik- og miljøområdet skal belyses i forbindelse med budgetseminaret.

Bilag

Budget 2026 - Udvidelsesforslag - Økonomiudvalget

Lov og cirkulæreprogram 2025 - Økonomiudvalgets område.pdf

Punkt 4: Valg af revisor for årene 2026 - 2029

88.12.03-G01-1-25

Beslutningstema

Valg af revisor for perioden 1. januar 2026 til 31. december 2029.

Sagsfremstilling

Kommunens nuværende revisionsaftale med BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab udløber pr. 31. december 2025.

Efter reglerne for udbud er Tønder Kommune forpligtet til at udbyde tjenesteydelseskontrakter, hvis de ligger over EU-tærskelværdien på 1,645 mio. kr.

Idet den samlede værdi for Tønder Kommune for de kommende 4 år udgør mere end EU-tærskelværdien har revisionsydelsen været i offentligt EU-udbud.

I forbindelse med det offentlige EU-udbud på revisionsydelser modtog Tønder Kommune 2 konditionsmæssige udbud:

- BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
- PriceWaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Tilbudsevalueringen af de indkomne tilbud er blevet vurderet ud fra følgende kriterier

- Organisation og bemanning 40%
- Fast årlig pris 35 %
- Løsningsbesvarelser, fordelt som følger 25%
 - Samarbejde og service 80 %
 - Revisionsplanlægning 20 %

Evalueringen af tilbuddene gav følgende resultat, hvor det i henhold til udbudsreglerne indstilles, at kontrakten tildeles leverandøren med den højeste samlede pointscore:

Samlet point pris og kvalitet - jf. udbudsbetingelsernes pkt. 9.2:

Revisions firma:	Point pris:	Samlet kvalitets-point:	Prispoint + kval-point:	Leverandørvalg:
BDO	3,15	5,80	8,95	x
PricewaterhouseCoopers	3,02	5,20	8,22	

Det vindende tilbud på baggrund af det bedste forhold mellem pris og kvalitet er således:

- BDO Statsautoriseret Revisionssselskab

Kontrakten er gældende fra den 1. januar 2026 til den 31. december 2029, og er uopsigelig for begge parter i gennem de første 4 år med mulighed for forlængelse 3 x 12 måneder på uændrede vilkår.

Kontraktens indgåelse er betinget af politisk godkendelse i Tønder Kommune såvel som i Ankestyrelsen

Indstilling

Fagchefen for Økonomi og Løn indstiller,

at der indgås revisionsaftale for perioden 1. januar 2026 til 31. december 2029 med mulighed for 3 x 12 måneders forlængelse på uændrede vilkår,

at Ankestyrelsens godkendelse af revision indhentes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 5: Brand og Redning Sønderjylland - Budget 2026

14.00.00-S55-1-25

Beslutningstema

Orientering om budget 2026 - 2029 for Brand og Redning Sønderjylland.

Sagsfremstilling

Beredskabskommissionen har på sit møde den 18. juni haft en dialog omkring budgettet for 2026-2029.

Ifølge vedtægterne har Beredskabskommissionen kompetence til at vedtage budgettet, hvorfor Tønder Kommunes andel af drifts- og anlægsbidrag alene fremlægges som en orienteringssag.

Det fremsendte budget viser et samlet driftsbudget på i alt 41,343 mio. kr. og et samlet anlægsbudget på 5,148 mio. kr.

Budgettet er fremskrevet med KL's pris- og lønfremskrivning. Derudover er driftsbidraget i 2026 og overslagsårene 2027-2029 forhøjet med 2,1 mio. kr. årligt. Udvidelsen vedrører den risikobaserede dimensionering, der behandles i Kommunalbestyrelsen senere i 2025.

Beredskabskommissionen har også besluttet ekstraordinært at forhøje anlægsbudgettet med 1,0 mio. kr. i 2026 til indkøb af mindre køretøj til Rømø som følge af den ændrede dimensionering.

Udgifterne finansieres af et drifts- og anlægsbidrag fra de 3 ejerkommuner Aabenraa, Haderslev og Tønder.

I følge vedtægterne hæfter kommunerne for eventuelle merforbrug for Brand og Redning Sønderjylland.

Tønder Kommunes driftsbidrag i 2026 udgør i alt 10,191 mio. kr., og anlægsbidrag udgør i alt 1,269 mio. kr. Som følge af ovennævnte ændringer overstiger det fremsendte budgetforslag på drift 180.500 kr. årligt og på anlæg overstiger det med 276.200 kr. i 2026 og 29.200 kr. årligt fra 2027 og frem.

Forskelsbeløbet indarbejdes som tekniske korrektioner til budget 2026 og frem.

Indstilling

Fagchef for Økonomi og Løn indstiller,

at drifts- og anlægsbudgettet for Brand og Redning Sønderjylland tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Specifikation af drifts- og anlægstilskud 2026 HRAN

Punkt 6: Kommunegaranti Havneby Varmevæk - Fjernvarme Sønder Frankel

13.03.00-A00-1-25

Beslutningstema

Der skal tages stilling til bevilling af kommunegaranti på 0,9 mio. kr. til fjernvarmeforsyning af husene på Sønder Frankel (Rømø Ferieby).

Sagsfremstilling

I forbindelse med etablering af nyt ledningsnet fra Vestergade til og rundt i Sønder Frankel ansøger Havneby Varmeværk om kommunegaranti på 0,9 mio. kr. til 20-årigt lån hos Kommunekredit. Der er afholdt møde med beboerne, og der har været en positiv respons på etablering af fjernvarme. Der er indhentet prisoverslag for projektet med etablering af ledningsnettet. Den samlede etableringsudgift forventes at blive 1,0 mio. kr. hvoraf 0,1 mio. kr. forventes dækket af tilslutningsbidrag.

Økonomi

Havneby Varmeværk har pt. 5 kommunegarantier med en samlet restgæld på 14,2 mio. kr. De samlede garantier ultimo 2024 til fjernvarmeverker i Tønder Kommune udgør 295,3 mio. kr.

I overensstemmelse med Tønder Kommunes administrationspraksis opkræves der 1 % af garantisummen i stiftelsesprovision. Stiftelsesprovision opkræves i forbindelse med låntagning. Efter eksternt kreditvurdering primo 2024 er den løbende garantiprovision fastsat til 0,55 %. Efter administrativ vurdering af de seneste årsregnskaber fastholdes dette.

Indstilling

Fagchefen for Økonomi og Løn indstiller,

at der bevilges en kommunegaranti på 0,9 mio. kr. til fjernvarmeforsyning af husene på Sønder Frankel (Rømø Ferieby),

at der opkræves stiftelsesprovision på 1 % samt løbende garantiprovision på 0,55 %, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Ansøgning om kommunegaranti

Punkt 7: Overdragelse af Vestergade 82, Tønder

82.02.00-G10-9-19

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om der skal foretages udstykning af Vestergade 82.

Sagsfremstilling

Tønder Kommune ejer bygningen på Vestergade 82, Tønder. Bygningen ligger placeret på offentligt areal på matr. 7000L, Tønder.

Bygningen er et nedlagt offentlig toilet og indeholder en pumpestation, der benyttes af Tønder Forsyning.

Bygningen med pumpestation er ikke blevet overdraget til Tønder Forsyning, da Tønder Forsyning overgik til at være et selvstændigt selskab i 2009.

Tønder Forsyning vil også fremover benytte pumpestationen og har planer om at sætte en ekstra pumpe op i bygningen. Derfor ønskes Vestergade 82 udstykket af matr. 7000L og overdraget til Tønder Forsyning. Udstykningen udgør 147 m² af den samlede matr. på 11.300 m².

Jf. beslutningen i Kommunalbestyrelsen den 25. marts 2015, vedrørende uddelegering af kompetence/budget til salg af arealer under 2.000 m² og til pumpestationer, bemyndiges fagchefen for Ejendomme, til at kunne indgå aftaler om salg af arealer til pumpestationer, hvor markedsprisen ikke overstiger 21.424 kr. (beløbet reguleres hvert år i f.t. Landsaftalen).

Der henvises til aftalen mellem Tønder Kommune og Tønder Forsyning vedrørende salg af pumpestationer. Da Vestergade 82 indeholder en pumpestation, overdrages bygningen til 25.849 kr. (2025 beløb, jf. Landsaftalen) og Tønder Forsyning afholder alle udgifter jf. aftale med Tønder Forsyning om overdragelse af pumpestationer. Jf. §4, pkt. 4.1 i gældende lokalplan for området, må udstykninger dog kun foretages efter kommunalbestyrelsens godkendelse.

Økonomi

De årlige driftsmidler for Vestergade 82 i Tønder udgør 8.030 kr.

Overdragelse af Vestergade 82 giver en indtægt på 25.849 kr.

Lovgrundlag

Udbudsbekendtgørelsen §2 stk. 2 nr. 7.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Vestergade 82 udstykkes og overdrages til Tønder Forsyning for 25.849 kr., og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Aftale med Tønder Forsyning vedr. pumpestationer

Landsaftalen for vand og spildevandsanlæg, 2025

Lokalplan 9.51, Vestergade 82.

Kort med mål

Punkt 8: Godkendelse af Skema B. Gørrismarkvej

03.02.13-G01-1-20

Beslutningstema

Der skal træffes beslutning om godkendelse af anskaffelsessummen, før byggeriet af 20 almene familieboliger på Gørrismarkvej i Tønder påbegyndes på grundlag af fremsendt skema B ansøgning.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde den 22. december 2022 at godkende skema A til opførelse af 26 almene familieboliger på Gørrismarkvej i Tønder.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 29. februar 2024, at fristen for indberetning af skema B blev udsat fra 15 måneder med yderligere 21 måneder fra den oprindelige frists udløb den 22. marts 2024 til den 22. december 2025.

Sagsfremstilling

Domea.dk har på vegne af bygherre, Tønder Boligselskab, fremsendt skema B ansøgning om godkendelse af anskaffelsessummen før byggeriet påbegyndes.

Projektbeskrivelse som oplyst ved skema A er ændret, herunder er antallet og højden af boligerne reduceret. Ved skema A var forudsat, at projektet skulle være beliggende på matriklerne 3820, del af 1458, 1459 og 1460 Tønder, i alt 5099 m². Tønder Boligselskab havde ved fremsendelse af skema A ikke opnået underskrifter på betingede købsaftaler, hvorfor matrikel 1460 blev solgt til anden side. Projektet måtte derfor tilpasses i lyset af, at grunden ikke længere indgik.

Ved skema B indgår matriklerne 3820, 1458 og 1459 Tønder, i alt 4440 m². Betingede købsaftaler er underskrevet. Når skema B er godkendt, og endelige købsaftaler foreligger, skal de 3 ejendomme matrikulær sammenlægges til én ejendom, og udstykningssag vil blive påbegyndt.

Når udstykningssag er påbegyndt, og skematisk redegørelse fra udstykningsmyndigheden foreligger, kan særskilt ansøgning om byggetilladelse behandles.

Som følge af ændring af de i projektet indgæede matrikler, er der foretaget ændring af situationsplanen. Herudover udgår 1½-plans boligerne af projektet, da Teknik- og Miljøudvalget den 6. maj 2025 gav afslag på at dispensere fra byggehøjden i den gældende byplanvedtægt. Det tilrettede projektet vurderes at holde sig indenfor den gældende byplanvedtægt.

Det samlede antal m², som skulle indgå i boligbyggeriet, er således reduceret. Dette medfører en reduktion af boliger fra 26 til 20, og en reduktion af det samlede boligareal fra 2.010 m² til 1.556 m². Til gengæld er boligarealerne i de to boligtyper øget med mellem 10-20 %, så boligerne nu er på hhv. 72 og 101 m².

Anskaffelsessummen ligger inden for det bindende maksimumbeløb og finansieres således:

Kreditforeningslån (90 %) 34,183 mio. kr. Kommunal grundkapitallån (8 %) 3,038 mio. kr. Beboerindskud (2 %) 760.000 kr. I alt 37,981 mio. kr.

Kommunen har påtaget sig en kommunal garanti for kreditforeningslånet. Den kommunale garanti er fortsat ikke opgjort beløbsmæssigt. Opgørelse vil først foreligge, når ejendommen er opført og værdiansat af kreditforeningen.

Den foreløbige leje er beregnet til 1.143 kr. pr. m², svarende til en forventet månedlig husleje på mellem kr. 6.858 - 9.620 pr. bolig. Den leje, som godkendes, opkræves når byggeriet udlejes efter færdiggørelsen og indtil byggeregnskabet (skema C) er godkendt.

Projektet opføres på matriklerne 3820, 1458 og 1459 Tønder beliggende på et ubebygget areal og Gørrismarkvej 54 og Gørrismarkvej 52, Tønder. På alle 3 ejendomme foreligger betingede købsaftaler underskrevet af køber og sælger. Erhvervelse af matriklerne 3820, 1458 og 1459 godkendes iht. Lov om almene boliger § 26.

Økonomi

Der henvises til bilag anskaffelsessum og finansiering.

Realkreditlån, som optages af almene boligorganisationer, påvirker ikke den kommunale låneramme. Som følge heraf vil kommunens garantistillelse overfor en del af lånet heller ikke have nogen indflydelse på kommunens generelle låneadgang.

Lovgrundlag

Støttebekendtgørelsen og Lov om almene boliger.

Indstilling

Fagchefen for Politik og Strategi indstiller,

at Skema B til opførelse af 20 almene familieboliger på Gørrismarkvej i Tønder med en samlet anskaffelsessum på 37,981 mio. kr. godkendes,

at den foreløbige beregnede husleje på 1.143 kr. pr. m² godkendes,

at Tønder Kommune yder grundkapitallån på 3,038 mio. kr., svarende til 8 % af anskaffelsessummen og som finansieres af kommunekassen,

at forvaltningen bemyndiges til at godkende skema C indenfor rammerne af skema B, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Sagen udsat.

Bilag

Ansøgning om godkendelse af grundkøb

Anskaffelsessum og finansiering

Matrikeloversigt

Projektbeskrivelse Skema A

Projektbeskrivelse Skema B

Skema B ansøgning

Bossinf. Skema B

Punkt 9: Salg af jord ved Løgumkloster Bæk

13.06.02-G10-18-24

Beslutningstema

Det skal besluttes, hvad 0,234 ha jord af matr. 1287 Løgumkloster skal sælges til.

Historik

Løgumkloster Refugium, Løgumkloster Højskole, Løgumkloster Lokalråd og Brede Å Lystfiskerforening har igangsat et vandløbsrestaureringsprojekt om genslyngning af det offentlige vandløb Løgumkloster Bæk.

Vandløbsprojektet berører en del af et kommunalt ejet engareal, matr. 1287 Løgumkloster syd for Løgumkloster Kirke og Løgumkloster Refugium, hvor genslyngningen vil efterlade et areal, som der ikke umiddelbart er noget afgang til. Der var derfor indgået en betinget lodsejeraftale med Løgumkloster Refugium, om køb af arealet.

Kommunalbestyrelsen har den 29. august 2024 besluttet, at sælge 0,234 ha af kommunens matr. 1287 Løgumkloster uden offentlig udbud, til Løgumkloster Refugium for 1 kr. Salget var betinget af Ankestyrelsens tilladelse.

Sagsfremstilling

Kommunen har modtaget Ankestyrelsens svar i sag om salg af 0,234 ha jord af kommunens matr. 1287 Løgumkloster til Løgumkloster Refugium (Kommunalbestyrelsens beslutning af 29. august 2024 punkt 19).

Ankestyrelsen har givet samtykke til salg uden offentligt udbud på følgende betingelser:

- *Ankestyrelsen meddeler samtykke til salg uden offentligt udbud under forudsætning af, at salget sker til markedsprisen.
Det er således en forudsætning for Ankestyrelsens samtykke, at salget af den omhandlede del af kommunens ejendom sker til markedsprisen.
Vi henviser til vores forhåndsudtalelse af d.d. i sagen med j.nr. 25-60188, om at Tønder Kommune ikke kan yde anlægsstøtte til fonden.*

Ankestyrelsen har i sin forhåndsudtalelse om salg af fast ejendom til en erhvervsdrivende fond for 1 krone meddelt:

- *Ankestyrelsen vurderer, at Tønder Kommune ikke lovligt kan yde anlægsstøtte til den erhvervsdrivende fond Løgumkloster Refugium.
Vi vurderer samtidig, at Tønder Kommune ikke på det foreliggende grundlag kan sælge den omhandlede delejendom for 1 krone.*

På den baggrund genfremsedes sagen til politisk behandling, med henblik på beslutning om en salgspris på de 0,234 ha.

Formanden for Løgumkloster Refugium har oplyst, at de dog stadig står ved den indgåede aftale om køb af jorden, for at fremme vandløbsprojektet de selv har været medansøger til.

Forvaltningen har tidligere vurderet værdien af engjorden til 80.000 kr./ha, og at de 0,234 ha jord, del af matr. 1287 Løgumkloster sælges til Løgumkloster Refugium for i alt 18.720,00 kr. Handels- og matrikulære udgifter afholdes af projektøkonomien for vandløbsprojektet.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om offentligt udbud ved salg af kommunens henholdsvis regionens fastejendomme.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at de 0,234 ha jord sælges til Løgumkloster Refugium for i alt 18.720 kr., svarende til en vurderet markedspris for engjord på 80.000 kr./ha., og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Lodsejeraftale, Løgumklosterbæk, Løgumkloster Refugium, underskrevet

Hoveddokument-da-25-60188-2Udtalelse+fra+Ankestyrelsen.pdf

Hoveddokument-da-24-97432-6Afgørelse+fra+Ankestyrelsen.pdf

Punkt 10: Etablering af forening til understøttelse af Tønder som uddannelsesby

00.24.00-A08-1-25

Beslutningstema

Under dette punkt behandles forslag til proces til etablering af en forening med arbejdstitlen "Uddannelse Tønder". Derudover besluttes, om Tønder Kommune vil give et driftstilskud til understøttelse af foreningens arbejde.

Historik

Af Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan 2022-2025 fremgår følgende under fokuspunktet "Unge og Uddannelse":

Vi ønsker, at Tønder er en attraktiv uddannelsesby med fokus på uddannelsesfællesskab, fastholdelse, rekruttering og tiltrækning af arbejdskraft samt bosætning og byudvikling.

Etablering af en forening med arbejdstitlen "Uddannelse Tønder" understøtter ovenstående i visions- og strategiplanen samt FN's Verdensmål 4 Kvalitetsuddannelse. Ligeledes understøtter indsatsen kommunens politisk godkendte bosætningsstrategi.

Sagsfremstilling

I et strategisk samarbejde mellem kommunens erhvervsvirksomheder, uddannelsesinstitutioner og Tønder Kommune skal parterne via foreningen arbejde for, at flere borgere uddanner sig i Tønder, og at flere uddannelsesinstitutioner etablerer sig. Derudover skal foreningen markedsføre mulighederne og understøtte et attraktivt uddannelsesmiljø for både unge og ældre uddannelsessøgende. Disse tiltag har til formål at styrke virksomhedernes muligheder for at rekruttere kvalificeret arbejdskraft og dermed understøtte en bæredygtig erhvervsudvikling og befolkningstilvækst.

Proces for etablering af foreningen

I løbet af 1. og 2. kvartal 2025 har forvaltningen gennemført et forarbejde i forhold til foreningen. Først blev der udarbejdet udkast til foreningens vedtægter. Disse blev kvalificeret på en workshop i februar, hvor repræsentanter for erhvervsvirksomheder, uddannelsesinstitutioner og økonomiudvalgsmedlemmer deltog.

Efter workshoppen i februar er vedtægterne blevet tilrettet, der er udarbejdet en kernefortællingen, som understøtter vedtægternes formålsparagraf, og der er udarbejdet et oplæg til handleplan for bestyrelsens første to år. Dette materiale blev fremlagt på et opfølgende møde i juni, hvor repræsentanter for erhvervsvirksomheder og uddannelsesinstitutioner deltog.

Efter mødet i juni er der udsendt skabelon til interessetilkendegivelser fra parterne. Der er modtaget 16 underskrevne interessetilkendegivelser.

Planen er, at der efter Økonomiudvalgets behandling af denne sag inviteres til en stiftende generalforsamling.

Efter den stiftende generalforsamling forventes en bestyrelse nedsat. Det foreslås, at bestyrelsen består af 9 medlemmer, der vælges/udpeges som følger:

1. 4 medlemmer valgt af generalforsamlingen blandt erhvervsvirksomheders repræsentanter
2. 2 repræsentanter for de lokale uddannelsesinstitutioner i området, heraf en repræsentant fra videregående uddannelsesinstitutioner og en repræsentant fra ungdomsuddannelsesinstitutioner
3. Borgmesteren i Tønder Kommune, et kommunalbestyrelsesmedlem udpeget af og blandt Tønders Kommunalbestyrelse, samt Tønder Kommunes kommunaldirektør

Økonomi

Der er ikke taget stilling til medlemskontingent. Dette fastsættes af bestyrelsen.

Bestyrelsen skal i opstartsperioden understøttes af en koordinator, hvilket foreslås varetaget af Politik og Strategi. Derudover vil der være udgifter til markedsføring og andre tiltag, som bl.a. fremgår af oplæg til bestyrelsens handleplan.

Det vurderes derfor, at der er behov for, at Tønder Kommune yder et driftstilskud på 500.000 kr. årligt i 2025 og 2026 til understøttelse af af handlingsplanen.

Driftstilskuddet foreslås finansieret af pulje til udmøntning af Visions- og Strategiplan.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at proces for etablering af foreningen med arbejdstitlen Uddannelse Tønder godkendes, og

at der ydes et driftstilskud på 500.000 kr. årligt i 2025 og 2026 finansieret af pulje til Visions- og Strategiplan.

Beslutning

Økonomiudvalget ønsker en bredere repræsentation i bestyrelsen, herunder fagbevægelsen og de unge. Dette skal tilrettes i forslag til vedtægter.

Indstillingen i øvrigt godkendt.

Bilag

Interessetilkendegivelser - oversigt

Kernefortælling Uddannelse Tønder

Oplæg til handleplan bestyrelsen for Uddannelse Tønder

Punkt 11: Ansøgning om støtte - SAMMEN

01.11.00-Ø40-1-24

Beslutningstema

Under dette punkt skal der tages stilling til ansøgning fra Tønder Handelsstandsforening om støtte til projektet SAMMEN.

Historik

Prioritering af projektet SAMMEN blev behandlet som en del af budgetaftalen for 2025. Her blev det aftalt:

"Kommunalbestyrelsen understøtter projekt SAMMEN med 0,600 mio. kr. i 2025 under forudsætning af en aftale med tydelige KPI'er med mulighed for forlængelse til 2026. Ligeledes prioriteres 0,4 mio. kr. af visions- og strategipuljen til detailhandlen i centerbyerne."

Sagsfremstilling

Tønder Handelsstandsforening har indsendt statusrapport på projektet SAMMEN herunder status på de enkelte KPI'er i aftalen. Statusrapporten samt tilhørende bilag er vedhæftet dette punkt.

I forbindelse med statusrapporteringen ansøger Tønder Handelsstandsforening om støtte til projektet SAMMEN på 850.000 kr. i 2026 og 2027.

Af statusrapporten fremgår det: "For at fastholde dette momentum og videreudvikle på de resultater, der allerede er opnået, vil vi i forbindelse med budgetforberedelserne for 2026 ansøge om yderligere 850.000 kr. i støtte. Det samme beløb vil vi også gerne ansøge om for 2027.

Midlerne vil blive anvendt til at konsolidere og udbygge projektet, med særlig fokus på fastholdelse af de nye koncepter, styrket synlighed og markedsføring og yderligere aktivering af de tomme lejemaal."

Tønder Kommunes støtte til detailhandlen udgøres udover støtten til SAMMEN af eventpuljen på 500.000 kr. samt markedsføringsstilskud på 1 mio. kr. Af disse bevillinger modtager Tønder Handelsstandsforening 260.000 kr. fra eventpuljen og 750.000 kr. fra markedsføringspuljen.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at Økonomiudvalget beslutter, om ansøgningen skal oversendes til budgetforhandlingerne.

Beslutning

Sagen oversendes til prioritering på budget-seminaret.
Der ønskes yderligere oplysninger i forhold til netto tilvækst.

Bilag

Statusrapport SAMMEN juni 2025.docx

Bilag 1 til statusopdatering af projekt SAMMEN juni 2025.docx

Punkt 12: Ansøgning om sponsorstøtte - cykelrytter

18.20.02-Ø40-6-25

Beslutningstema

Der skal tages stilling til ansøgning om sponsorstøtte efter politik om eliteidræt.

Sagsfremstilling

Tønder Kommune har modtaget ansøgning fra Philip Hyltoft, som cykler i forskellige discipliner herunder cykelcross og gravel. Han ansøger om støtte i henhold til eliteidrætspolitikken.

Tønder Kommunes eliteidræt definerer udøverne i følgende kategorier:

International elite. Udøveren deltager i internationale mesterskaber (NM/EM/VM/OL alternativt World Cup).

National elite. Holdet / udøveren deltager på de højeste nationale niveauer indenfor den givne idrætsgrens konkurrencestruktur.

Af ansøgningen fremgår det:

"Mit navn er Philip, jeg er 14 år gammel og går i 8. klasse på Tønder Overbygningsskole. Jeg bor i Tønder med min lillebror, far og mor. Jeg skriver til jer for at søge støtte til min cykelkarriere, da jeg har store ambitioner og mål inden for cykelsporten.

Jeg startede med kører licens cykelløb da jeg var 8 år gammel, jeg har altid vidst at jeg ville være cykelrytter, da både min far og onkel har været cykelryttere.

Jeg er lige rykket op som 1. års U17-rytter, og i 2024 opnåede jeg flere store resultater, herunder tre DM-titler i (cykelcross, landevej og gravel) og sejre i flere andre løb i ind og udland samt en 8 plads til EM i cykelcross i Slovakiet."

Indenfor individuelle idrætsgrene sponsorerer Tønder Kommune i øjeblikket 2 speedwaykørere, én kører i bilsportsklassen formel 4, én cykelrytter og én skytte. Alle 5 sponseres med 15.000 kr. om året, og der foreligger aftale om, hvordan Tønder Kommune aktivt markedsføres. En sådan aftale vil også blive indgået i denne situation, hvis det besluttes, at Tønder Kommune skal indgå sponsoraftale i henhold til eliteidrætspolitikken.

Økonomi

Eventuel sponsorstøtte kan finansieres over markedsføringskontoen. Der er ca. 200.000 kr. i ikke disponerede midler på markedsføringskontoen.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at det besluttes, om der skal ydes støtte i henhold til eliteidrætspolitikken, og at støtten udgør 15.000 kr. årligt, såfremt det besluttes at give støtte.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Bilag

philip ansøgning.docx

Punkt 13: Museum Wegner - ansøgning om støtte

20.00.00-Ø40-10-24

Beslutningstema

Der skal tages stilling til ansøgning om støtte til foreningen Museum Wegner.

Historik

I budgetaftalen for 2025 blev følgende aftalt:

Museum Wegner bevilliges 0,500 mio. kr. i 2025. Kommunalbestyrelsen ønsker en status pr. 30.6.2025, og fremover vil udviklingsmidler være en del af kommunens samlede tilsagn.

Sagsfremstilling

Direktøren og bestyrelsesformanden for foreningen Museum Wegner aflagde status den 28. maj på orienterende kommunalbestyrelsesmøde.

Foreningen Museum Wegner har den 25. juni 2025 fremsendt ansøgning om driftsstøtte på 500.000 kr. i 2026. I ansøgningen beder foreningen om, at driftsstøtten bevilliges, så den ikke er en del af kommunens samlede tilsagn.

Det fremgår af ansøgningen: "Tønder Kommune skrev sidste år, at "...fremover vil udviklingsmidler være en del af kommunens samlede tilsagn.", hvilket vi håber, er en beslutning, der kan omgøres, da det er vigtigt i det nuværende fondsansøgningsarbejde, at det beløb, som kommunen har afsat til anlæg, ikke formindskes."

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at Økonomiudvalget beslutter, om ansøgningen skal oversendes til budgetforhandlingerne.

Beslutning

Sagen oversendes til prioritering på budgetseminaret.

Punkt 14: Tekstilcenter Højer - udmøntning af støtte

20.00.00-Ø40-1-23

Beslutningstema

Der skal tages stilling til driftsstøtte, brugsret til bygning samt rentefrit lån til Tekstilcenter Højer.

Historik

Økonomiudvalget behandlede ansøgning om støtte samt overdragelse af ejendomme i april 2023. Her besluttede man at oversende ansøgningen til budgetforhandlingerne.

I budgetaftalen for 2024 blev følgende besluttet:

Til ”Kulturkraftcenter Højer – Nordisk center for tekstil” overdrages 3 bygninger, som samlet har en anslået værdi på 9,5 mio. kr. Overdragelsen sker når den øvrige finansiering er på plads. Derudover ydes 1 mio. kr. årligt til driftsstøtte - foreløbigt 3 år efter opstart.

Sagsfremstilling

Arbejdet med at oprette et tekstilcenter er nu så fremskredet, at man er klar til at gå i drift. Det er dog på en mindre skala end det oprindelige projekt, så der anmodes om tilskud på et lavere niveau end det der blev behandlet i 2023.

Planen er at gå i gang i Storegade 23, hvor TMI tidligere havde til huse med Grøbleriet. Der er skaffet finansiering fra fonde på i alt 1.576 mio. kr. For disse penge kan der købes det nødvendige udstyr, bl.a. 2 TC2 væve og andet.

Tønder Kommune anmodes om tilladelse til at bruge Storegade 23, Stuen til centret. Lokalet udlejes via Højer Byudvikling Aps, og bruges pt. af en lokal kunstner til udstilling, hvilket godt kan fortsætte sideløbende. I perioder vil man også anvende Storegade 21 til indfarvning af garn m.v.. Også dette kan ske samtidig med, at ejendommen er i brug til kunsthåndværk i øvrigt.

Der anmodes om et kommunalt driftstilskud på 250.000 kr. i 2027 stigende til 325.000 i 2028 og fremover, da man fra dette tidspunkt forventer at skulle betale husleje for anvendelsen af Storegade 23 til Tønder Kommune.

Der anmodes også om, at kommunen bevilger et midlertidigt rentefrit lån på 450.000 kr. til dækning af likviditeten i perioden fra igangsætning til at alle støttebeløb fra bl.a. Landdistriktpuljen er fuldt og endeligt modtaget.

Økonomi

Tilskud til tekstilcentret finansieres over bevillingen vedtaget i budget 2024.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller,

at Tekstilcenter Højer kan benytte Storegade 23, stuen til centret, at der bevilliges et driftstilskud på 250.000 kr. i 2027 samt et driftstilskud på 325.000 i 2028 og fremadrettet finansieret over budgetaftalen for 2024, og at der ydes et rentefrit lån på 450.000 kr. som afdrages endeligt, når momsrefusion og tilskud fra Landdistriktpuljen foreligger senest ved udgangen af 2026.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Budget 1. driftsår

Punkt 15: Godkendelse af ændringer i takster for Agerskov Fripleshjem Møllevangen

27.42.00-G01-4-22

Beslutningstema

I denne sag skal Økonomiudvalget beslutte om ændringer i takstberegningen for Agerskov Fripleshjem Møllevangen kan godkendes.

Sagsfremstilling

Der bliver afholdt halvårslige samarbejds møder med Agerskov Fripleshjem Møllevangen. I forbindelse med det halvårslige samarbejds møde, der blev afholdt d. 21. november 2024, var der en drøftelse af opholdsbetaling ved dødsfald. I nuværende samarbejdsaftale står der, at kommunen betaler løbende måned plus 30 dage ved dødsfald. Møllevangen oplever, at andre visitationskommuner har opkrævning indtil dødsdag. Det vil påvirke taksterne at ændre opholdsbetalingen.

Forvaltningen har efterfølgende afholdt møde med Møllevangen, hvor det blev besluttet, at Møllevangen ønsker at følge bekendtgørelsen om at have opholdsbetaling indtil dødsdato. Der er lavet en ny beregning, og taksterne for Møllevangen er blevet ændret.

Økonomi

Fripleshjemmet Møllevang ønsker, at den tomgangsleje, der betales efter en borgers bortgang, indregnes i Møllevangens takst mod, at Tønders betalingsforpligtelse ophører på dødsdagen. Derved vil Møllevangen få samme betaling, uanset om det er en Tønder borger eller en mellem kommunal borger.

For Tønder Kommune vil ændringen være udgiftsneutral ved uændret handlemønstre.

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at Økonomiudvalget beslutter, om ændringer i takstberegningen for Agerskov Fripleshjem Møllevangen kan godkendes, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Økonomiudvalgets beslutning den 19. juni 2025, pkt. 11.

Sagen udsættes.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 16: Kyst og Kunst - et tværkommunalt udviklingskoncept

20.00.00-P20-9-25

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til udarbejdelsen af et tværkommunalt kommissorium for konceptet Kyst og Kunst gældende for de fire vadehavskommuner.

Sagsfremstilling

Politik

Kyst og Kunst understøtter Kultur- og Fritidspolitikens tema Kunst for alle.

Rapporten Kyst og Kunst

I 2021 blev rapporten "Kyst og Kunst" udarbejdet med fokus på at udvikle et forløb langs kyststrækningen i Esbjerg Kommune. Rapporten er en forundersøgelse af, om interessen for og glæden ved naturens og landskabets kvaliteter langs vadehavskysten kan øges og forstærkes ved hjælp af kunst, arkitektur og design. Se bilag.

I rapporten beskrives, hvordan landskabelige, arkitektoniske og kunstneriske greb kan tilføre værdi til område og øge attraktiviteten, både i bosætnings- og turismeøjemed.

Rapporten peger på uforløste oplevelsespotentialer og -kvaliteter i det kystnære område af Esbjerg Kommune, og sætter herudover spot på muligheden for bosætnings- og turismeperspektiverne ved at arbejde med vadehavskysten som et samlet hele.

Rapporten indeholder overordnede forslag til indsatser, der skal ses som gensidigt afhængige og understøttende.

De fire borgmestre i vadehavskommunerne, Esbjerg, Fanø, Varde og Tønder, har set rapporten, og er enige om, at de grundlæggende greb er interessante langs hele vadehavskysten.

Derfor præsenteres her et koncept, der kan knytte vadehavskommunerne sammen i et nyt ambitiøst og langsigtet perspektiv med en bundlinje, der handler om at understøtte bosætningen i de fire kommuner.

Formål med Kyst og Kunst

Formålet er at øge vadehavskystens attraktivitet i bosætningsøjemed.

Konceptet rummer således et socialt bæredygtighedsperspektiv, der handler om at understøtte levende lokalsamfund via lokal inddragelse i udviklingen samt at bidrage positivt til den lokale stolthed og identitet gennem et oplevelsesmæssigt løft.

Konceptet understøtter herudover en bæredygtig turisme, som giver den cyklende og vandrende turist gode, spændende og varierede oplevelser langs vadehavskysten.

Det tværkommunale koncept

Kyst og Kunst vil, med et skarpt fokus på den stedbunde oplevelsesværdi for cyklister og gående langs Vadehavets nationale cykelrute nummer 1, skabe koblinger til andre initiativer og ruteforløb i området. Det fælles fokus og en koordinering af indsatser, anlæg og ruter vil kunne højne oplevelsen af vadehavskommunernes kyststrækning, så den i endnu højere grad bliver et destinationsmål for både borgere og turister. Se bilag.

Udarbejdelsen af et koncept for Kyst og Kunst har tre hovedspor:

1. Overblik over tidligere, nuværende og fremtidige projekter, der kan bidrage positivt ind i en samlet fortælling og oplevelse af Vadehavets kyststrækning.
2. Udvikling af sammenhængende ruteforløb med dertil hørende overvejelser om skiltning og lignende
3. Identifikation og udvikling af nedslagspunkter

Koordineringen på tværs skal sikre, at det samlede udbud på sigt holder niveauet og bliver mangfoldigt og varieret.

Der er tale om et forpligtende samarbejde i den forstand, at hver kommune byder ind med det de har, og det, de har mulighed for og ønsker at prioritere, men samtidig at de ruteforløb, udviklings tiltag eller andet som samarbejdet med konceptet resulterer i, bliver implementeret i kommunernes planlægning og formidling.

Realisering af aktiviteter og projekter skal tænkes ind i en længere tidsramme og vil finde sted over de næste mange år. Der vil derfor også løbende under udviklingen af konceptet opstå nye initiativer og projekter som konceptet skal kunne rumme eller relatere til.

Visionen om, at konceptet kan bidrage til vadehavsområdet attraktivitet og dermed på sigt til bosætning, er ambitiøs og kræver dialog, kvalitetsbevidsthed, tålmodighed og mindst mod til at gå nye veje.

Kommissorium

Denne sag fremlægges i alle fire vadehavskommuner og er en igangsætning for konceptet, hvor der skal udarbejdes et kommissorium for samarbejdet.

Kommissoriet skal fastlægge en række elementer i arbejdet som: formål, opgave, målsætning, organisering, formidling, implementering, personale og finansiering samt deltagerkreds.

Kommissoriet skal herudover håndtere konceptets langsigtede perspektiv både i forhold til det politiske ophæng samt den tidsmæssige styring og opfølgning, for derigennem at sikre fremdriften i samarbejdet. Udkastet til kommissoriet fremlægges til politisk drøftelse og skal godkendes politisk inden udrulningen af konceptet kan finde sted.

De fire kommuners Kultur- og Fritidsudvalg har en selvskrevet rolle i udviklingen af konceptets indhold. Det politiske ophæng afklares i øvrigt som en del af arbejdet med kommissoriet for konceptet.

Økonomi

Kommissoriet vil fastlægge det forventede ressourcetræk for de fire vadehavskommuner både i forhold til personaleressourcer og finansieringsmodeller.

Udarbejdelsen af kommissoriet vil i sig selv kræve en møderække og dermed også et vist antal medarbejdertimer fra alle fire kommuner, men vil ikke kræve yderligere finansiering.

Indstilling

Vicekommunaldirektøren indstiller,

at der udarbejdes et tværkommunalt kommissorium for konceptet Kyst og Kunst gældende for de fire vadehavskommuner, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Kultur- og Fritidsudvalget den 12. august 2025, pkt. 6:

Indstillingen anbefales.

Anton Schultz deltog ikke i mødet.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Allan Svendsen kan ikke følge indstillingen.

Bilag

Kyst og Kunst_DIGITAL 2.pdf

Ruteforløb

Punkt 17: Visionsplan for Tønder Midtby 2025 - 2035

01.11.00-P20-2-24

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttes, om Udkast til Visionsplan for Tønder Midtby 2025-2035 skal vedtages

Historik

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget godkendte den 8. april 2024 kommissorium for helhedsplanen for Tønder Midtby.

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget orienteredes den 9. september 2024 om processen for udarbejdelse af helhedsplanen for Tønder Midtby.

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget orienteredes den 3. marts 2025 om status og den videre proces for udarbejdelse af en visionsplan for Tønder Midtby.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet et udkast til Visionsplan for Tønder Midtby 2025-2035, hvor fokus er at sikre et helhedsperspektiv på tværs af de mange igangværende initiativer og planer fra både kommunale og private aktører. Udkast til Visionsplan for Tønder Midtby 2025-2035 har til formål at fastholde og videreudvikle en levende Tønder midtby. Visionsplanen samler eksisterende planer og byens mange initiativer, og har til formål at skabe synergier mellem dem og sætte en strategisk fælles retning, der understøtter prioritering i kommende indsatser. Med udgangspunkt i Tønders autenticitet og stærke kulturhistorie, beliggenhed i grænselandet, og position som attraktiv destination for turister og besøgende, skal planen bidrage til at styrke det eksisterende handelsliv og lokale brands som kunsthåndværk og festivaler. Planens fokus er på, at videreudviklingen af midtbyen skal være båret af mere end handel. Liv i byen skal skabes gennem et mangfoldigt samspil af kommercielle, kulturelle og frivillige initiativer, der inviterer både borgere og besøgende til at opholde sig, deltage og engagere sig. Med denne strategiske byplan vil det desuden være muligt at åbne muligheder for ansøgninger i staten og større fonde, hvor en strategisk plan er forudsætning for at kunne byde ind.

Planens udarbejdelse er sket i et tæt samarbejde mellem byens aktører, med input fra borgere og fra unge på byens ungdomsuddannelser. I forbindelse med visionsplanen har der været afholdt et Byværksted, hvor borgerne har været inddraget i processen.

Planen er bygget op omkring en vision, strategiske mål og endelig nogle konkrete handlinger. Der er formuleret tre strategiske mål, som tilsammen danner grundlaget for planens prioriteringer og samarbejder. De tre strategiske mål er

- Driftige og fælles om fremtid
- Midtbyen er hjertet i et net af oplevelser
- Hverdags- og værtsbyen styrker hinanden

Der er til hver af de tre strategiske mål udarbejdet to nøgleprojekter.

Strategiske mål	Nøgleprojekter	Nøgleprojekter
Hverdags og værtsbyen styrker hinanden	Østergadekvarteret som hverdagens kulturmekka	Styrket ankomstoplevelse mellem marsk og midtby
Midtbyen er hjertet i et net af oplevelser	Kendte og nye destinationer	Synlige og styrkede forbindelser
Driftige og fælles om fremtid	Årsplan for fortælling og fejring	Etablering af byforum

Til hver af nøgleprojekterne er der knyttet en række handlinger, som skal opfylde visionen og de strategiske mål. Det sidstnævnte nøgleprojekt, Etablering af byforum, vil være et centralt led i implementeringen af Visionsplanen samt koordinering og udvikling i Tønder By.

Formålet med de strategiske mål er at skabe en ramme, som kan bruges til at prioritere indsatser, planlægge investeringer og sikre sammenhæng i udviklingen af midtbyen over tid. Målene bygger på byens kvaliteter og driftige lokale engagement. Hvert af målene er underbygget af to nøgleprojekter, som favner de konkrete handlinger og samarbejder, der fremadrettet kan løfte visionen om fremtidens Tønder midtby. Der er både kortsigtede og langsigtede mål.

For at kunne realisere dele af Visionsplanen for Tønder Midtby 2025-2035 foreslår forvaltningen, at der fremsendes en ansøgning til Erhvervsstyrelsen til ordningen "Levende og bæredygtige bymidter". Her er mulighed for medfinansiering til understøttelse af organisering og realisering af anlægsinvesteringer i forbindelse med udarbejdede bymidtestrategier. Der er deadline 3. november 2025. Det kan desuden nævnes, at Forvaltningen i forbindelse med processen omkring visionsplanen har været i kontakt med Det Kongelige Akademi, der ønsker at involvere det fremadrettede arbejde med Visionsplanen i Tønder i deres arbejde. Dette vil ske med en bevilling fra Realdania til et projekt "Boliger og Byliv: Levende bymidter og livskvalitet for den ældre befolkning". Der forventes i den forbindelse, at dette projekt vil kunne bidrage til implementering af Visionsplanen.

Økonomi

Der er ikke afsat midler i nuværende budget til udmøntning af plane. Forvaltningen foreslår, at der afsættes midler ved kommende budgetlægning til at igangsætte de første umiddelbare indsatser.

Lovgrundlag

Ingen

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Visionsplan for Tønder Midtby 2025 - 2035 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 3:

Indstillingen anbefales.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Handlingsliste.pdf

2025 0519 Følgegruppens input til organisering i en realisering af visionsplanen.

2025 05 01 opsamling off inddragelse

2025 05 20 UDKAST Visionsplan for Tønder midtby

Punkt 18: National udpegning af Tønder by til værdifuldt kulturmiljø

01.02.00-K04-18-25

Beslutningstema

I denne sag skal det besluttet, om kommunen skal tilslutte sig udpegningen Nationalt kulturmiljø.

Sagsfremstilling

Slots- og Kulturstyrelsen (bilag B) har den 4. juni 2025 sendt en høring i forbindelse med udpegningen af 16 nationale kulturmiljøer i Danmark. Tønder By er blandt de 16 udpegede byer (bilag C). Høringsfristen er den 5. september 2025.

Udpegningen følger i store træk Tønder Kommunes eksisterende udpegning af værdifulde kulturmiljøer, der er baseret på KIP-metoden og Vadehavsatlasset (udarbejdet i forbindelse med UNESCO-udpegningen af Vadehavet). Udpegningen er en anerkendelse af Tønder Bys kulturhistoriske værdier og det mangeårige arbejde, som borgere, foreninger og institutioner har ydet for at bevare og udvikle bymidten som et helstøbt kulturmiljø. Styrelsen beder Kommunalbestyrelsen tilkendegive om man ønsker at tilslutte sig udpegningen (Bilag B).

Konsekvenser af udpegningen

Såfremt Tønder By udpeges som nationalt kulturmiljø, vil området fremover være omfattet af de nationale interesser i kommuneplanlægningen, jf. planloven. Det betyder, at Slots- og Kulturstyrelsen vil kunne gøre indsigelse med vetovirkning mod kommuneplaner, tillæg og lokalplaner, der ikke er i overensstemmelse med hensynet til bevaring og udvikling af det nationale kulturmiljø i overensstemmelse med teksten, der er i høring. Styrelsen kan kun varetage udpegningen og kan således ikke lægge et helhedssyn på planlægningen. Udover redegørelse for de enkelte byer peges der også på en række sårbarheder og anbefalinger sammenfattet i efterfølgende paragraf. Sårbarhederne giver en indikation af, i hvilke situationer styrelsen kan tænkes at gøre indsigelser imod kommunes planer.

Styrelsen peger i høringen på, at ældre bymiljøer rummer vigtige kulturhistoriske værdier, men også kan være sårbare over for forandringer. Der fremhæves bl.a. følgende risici:

- Store ændringer i bystruktur og gadenet
- Nybyggeri, der ikke tilpasses det historiske miljø
- Ændringer i bygningers anvendelse og tekniske installationer

Det anbefales, at kommunerne arbejder helhedsorienteret og overvejer at udarbejde en kulturarvsmasterplan. Der bør også være opmærksomhed på funktionelle ændringer, som kan påvirke kulturmiljøets karakter, f.eks. affaldsløsninger, el-ladestander og ændret anvendelse af stueetager.

Forvaltningens bemærkninger

Forvaltningen anerkender udpegningens værdi, men gør opmærksom på, at den ikke i sig selv løser de bagvedliggende udfordringer, som mange kulturmiljøer står overfor herunder manglende befolkningsvækst og vanskeligheder med at tiltrække investeringer og udvikling i et sårbart kulturmiljø. Forvaltningen bemærker, at inden for udpegningen er det kun området ved Bachmanns Mølle, der ikke er lokalplanlagt. Inden for resten af udpegningen er der udarbejdet lokalplaner. Forvaltningen vurderer, at de gældende planer er i overensstemmelse med formålet med udpegningen. Aktuelt er der ikke behov for at opdatere lokalplanerne.

Valg af tilslutning til udpegningen (A) indebærer, at Tønder Kommune anerkender den nationale status og indgår i et tættere samarbejde med Slots- og Kulturstyrelsen om forvaltningen af kulturmiljøet. Det kan styrke synligheden og tiltrække opmærksomhed og ressourcer til området og arbejdet med kulturmiljøet, men indebærer samtidig, at staten får mulighed for at gøre indsigelse mod kommunale planer, som styrelsen vurderer ikke er i overensstemmelse med udpegningsgrundlaget.

Omvendt vil et fravalg af udpegningen (B) give kommunen planlægningsmæssig frihed og mulighed for at videreføre det lokale kulturmiljøarbejde uden statslig indblanding. Det betyder, at området ikke opnår nationale status, og man fraskriver sig muligheden for at indgå et strategisk samarbejde med andre nationale kulturmiljøer om eventuelle fremtidige støtteordninger målrettet de udpegede kulturmiljøer.

Udvalget bedes tage stilling til én af følgende formuleringer i høringssvaret:

A. Kommunalbestyrelsen har den [dato] vedtaget at anerkende udpegningen. Det er en ære at blive anerkendt i denne sammenhæng, og Kommunalbestyrelsen ser frem til den videre dialog og det fremtidige samarbejde om at sikre kulturmiljøets fortsatte værdi og betydning – både lokalt og nationalt.

B. Kommunalbestyrelsen har den [dato] vedtaget at takke for anerkendelsen, men har samtidig besluttet at frabede sig udpegningen som nationalt kulturmiljø. Kommunalbestyrelsen ønsker fortsat at arbejde målrettet med Tønder Bys værdifulde kulturmiljø, men vurderer, at udpegningen i sin nuværende form ikke understøtter dette arbejde tilstrækkeligt.

Den fremtidige proces

Udpegningen af nationale kulturmiljøer skal efter høringsfristen forelægges den politiske forligskreds bag aftalen om opfølgning på evaluering af planloven. Den endelige udpegning vil efterfølgende blive offentliggjort i en rapport.

Sammenfatning af høringssvar (Se bilag A)

Tønder Kommune udtrykker stor taknemmelighed over udpegningen af Tønder By som nationalt kulturmiljø og anerkender det arbejde, der ligger bag. Samtidig peger kommunen på en række udfordringer og forbedringsmuligheder, herunder behovet for økonomisk og administrativ støtte, en mere præcis afgrænsning og bedre sammenhæng med kommunens eksisterende kulturmiljøarbejde. Kommunen opfordrer til dialog med styrelsen og foreslår konkrete justeringer i både udpegning og kommuneplan.

Bilag:

Bilag A – Udkast til høringssvar

Bilag B – Høringsbrev af 4. juni 2025

Bilag C – Høring om udpegning som nationalt kulturmiljø

Økonomi

Ingen relevans

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at udvalget tilslutter sig høringssvar A og anerkender udpegningen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 4:

Indstillingen anbefales.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Høringssvaret tilrettes således at det tydeliggøres hvilke håndhævelsesmuligheder der er brug for.

Bilag

Bilag A - Tønder Kommune - høringssvar vedr. Nationalt kulturmiljø

Bilag C - Høringsbrev. Kommuner med udvalgte kulturmiljøer.pdf

Bilag D - NationaleKulturmiljøer_09-05-2025_web_lowres (1)

Punkt 19: Tillæg til anlægsbevilling - Trafiksikkerhedsprojekter

05.00.05-S00-1-25

Beslutningstema

Det skal besluttes, om der kan gives tillægsbevillinger til manglende finansiering på igangværende trafiksikkerhedsprojekter

Sagsfremstilling

På investeringsoversigten i 2025 er der 4 igangværende trafiksikkerhedsprojekter, som er blevet dyrere end forventet. Det betyder, at der mangler en samlet restfinansiering på 4,3 mio. kr.

Det er ønskeligt, at projekterne afsluttes i 2025

Projekt	Projektnavn	Tekst	Beløb
1004	Enkeltrettet sti langs Hjemstedvej i Skærbæk	Projektet er blevet ændret (godkendt af TMU okt. 2024). Projektet omfatter nu også ændringer af 2 kryds på Hjemstedvej, hvor chikaner ændres til hævede flader. Oprindeligt er der givet en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 0,675 mio. kr., den 29.2.2024.	0,6 mio. kr.
917	Havnebyvej i kurven ved Langdalsvej	Projektet er blevet dyrere end forventet dels pga. prisstigninger siden frigivelsen af midler og dels pga. af TMU besluttede, at der skulle ske en vejforlægning af Langdalsvej i projektet. Forlægningen medfører at det eksisterende stiforløb skal ændres. Der er tidligere givet en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 2,092 mio. kr., senest den 31.10.2024.	1,2 mio. kr.
947	Svingbane til matr.nr. 2557 Skærbæk	Prisstigninger i projektføreløbet. Projektføreløbet var forholdsvis langt pga. lange drøftelser og mange krav fra Vejdirektoratet. Der er tidligere en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,9 mio. kr. til projektet incl. jordkøb, senest den 28.11.2024.	1,5 mio. kr.
1005	Enkeltrettet stier langs Branderupvej (0,468+0,500 mio. kr.)	De frigivne midler til projektet var ud fra enhedspriser for den type anlæg. Jordbundsforhold langs vejen gør, at projektet bliver dyrere end forventet, da der skal skiftes jord og der skal yderligere afvanding langs strækningen. Der er tidligere givet en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 0,810 mio. kr., den 29.5.2024.	1,0 mio. kr.
	I alt		4,3 mio. kr.

Teknik- og Miljøudvalget har på mødet den 12. august 2025, jf. pkt. 4 drøftet forslag til finansiering og udvalget anbefaler følgende:

Projekt	Projekt navn	Tekst	Beløb
1044	Dobbeltrettet cykelsti langs Hedebovej	Den 28.1.2025 blev der givet en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 8,122 mio. kr. som fordeler sig med Udg. 16,244 mio. kr. og Indt. 8,122 mio. kr. Gennemførelse af anlægsprojektet er udsat pga fuld VVM undersøgelse, som følge heraf foreslås at 3,1 mio. kr. af det frigivne rådighedsbeløb i 2025 udskydes til 2026. Det vil, at sige at der af cykelstipuljen i 2026 forlods disponeres et 3,1 mio. kr. til Hedebovej.	3,1 mio. kr.
1008	Kryds Gl. Tøndervej/Bovlund Bjergvej	Projektet er blevet billigere som følge af projektændring	0,5 mio. kr.
1009	Ændret cykelstiforløb Bargumsvej	Projektet er afsluttet og viser samlet et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.	0,2 mio. kr.
995	Trafiksikkerhedspulje	Der er et restpuljebeløb på 0,468 mio. kr., som endnu ikke er disponeret	0,5 mio. kr.
	I alt		4,3 mio. kr.

Principielt skal ikke forbrugte midler eller udskudte rådighedsbeløb tilbageføres til kassebeholdningen i 2025, men i den konkrete sag foreslås det, at mindreforbruget anvendes til finansiering af det forventede underskud på ovennævnte projekter.

Det kan i øvrigt nævnes, at alle de nævnte anlægsprojekter er indenfor området "Basisanlæg" på Teknik- og Miljøudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at der gives tillæg til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 0,6 mio. kr. til projekt 1004 Enkeltrettet sti langs Hjemstedvej i Skærbæk,

at der gives tillæg til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,2 mio. kr. til projekt 917 Havnebyvej i kurven ved Langdalsvej,

at der gives tillæg til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,5 mio. kr. til projekt 947 Svingbane til matr. 2557 Skærbæk,

at der gives tillæg til anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. til projekt 1005 Enkeltrettet sti langs Branderupvej,

at finansieringen sker som foreslået, og

at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Punkt 20: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurderingsrapport og miljøgodkendelse for biogasanlæg ved Vinumvej

01.02.00-G01-23-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttet om Kommuneplantillæg nr. 147-350, Lokalplan nr. 181-350, Miljøgodkendelsen, §25 tilladelsen for biogasanlæg ved Vinumvej, samt den fælles miljøvurderingsrapport skal endeligt vedtages.

For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen, udbygningsaftalen, miljøvurderingsrapporten og miljøgodkendelsen. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Nature Energy Løgumkloster fremsendte ansøgning om Miljøvurdering og lokalplan til Tønder Kommune den 28- februar 2023.

Tønder Kommune modtog den 12. juni 2023 myndighedskompetencen for tilhørende gasdistributionsledning fra Miljøstyrelsen.

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget igangsatte idéhøring af planlægning den 12. juni 2023

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget godkendte på baggrund af høringssvar at planlægningen kunne fortsætte den 4. december 2023

Kommunalbestyrelsen igangsatte den offentlige høring af plandokumenterne, miljøvurderingsrapporten, miljøgodkendelsen og §25 godkendelsen den 27. marts 2025. Høringen har efterfølgende fundet sted fra den 1. april til den 27. maj 2025 med borgermøde den 19. maj 2025.

Sagsfremstilling

Nature Energy Løgumkloster A/S ønsker at opføre et biogasanlæg til behandling af organiske biomasser. Anlægget ønskes placeret på matr. nr. 167 V. Terp, Nr. Løgum, som er placeret mellem Lovrup og Vester Terp, nordvest for Løgumkloster. Det samlede projektareal udgør ca. 30 ha.

Tilladelsen vil give mulighed for opførelse af et biogasanlæg, der kan behandle op til 850.000 tons biomasse pr. år, hvoraf hovedparten er husdyrgødning i fast og flydende form, afgrøder fra jordbrug og en mindre andel industriprodukter. Bygherre forventer en årlig produktion på 30 millioner Nm³ bionaturgas, svarende til ca. 21.000 husstandes opvarmningsbehov.

Realiseringen af projektet bidrager til at opfylde målene i "Vores Klimahandleplan", hvor der er fastsat mål om at behandle 90% af husdyrgødningen i biogasanlæg og udfase en del af den fossile energi fra gasnettet.

Lokalplan:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til biogasanlæg med dertilhørende bygninger og tekniske anlæg, herunder tanke, skorstene, fakler, fyringsanlæg, teknikbygninger, BMR-station, gasledning mv. samt rørforbundne eller procesrelaterede aktiviteter i tilknytning til biogasproduktion.

Lokalplanen udlægger et byggefelt, hvor al bebyggelse og volde skal placeres indenfor. I eller omkring byggefeltet må der opsættes trådhegn, og der skal etableres afskærmende beplantning i form af beplantningsbælter.

Da planområdet er skrånende, måles bygningshøjder over terræn efter fastlagt niveauplan. Bygninger må ikke overstige 17 meter, og tanke og renskolonner må ikke overstige 30 meter. Mindre bygningsdele og tekniske installationer indgår i de fastsatte maksimale højder. Der etableres nedgravede tankgårde.

Planen fastsætter bestemmelser om facade- og tagmaterialer samt farver, og at alle transformator-, teknikbygninger mv., farve og udtryksmæssigt skal fremstå ensartede. Der må opsættes solceller på tagflader.

Planen giver ligeledes mulighed for at etablere bassiner og nedsivningsanlæg til håndtering af overfladevand og drænvand.

Kommuneplantillæg:

Kommuneplantillægget danner plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til tekniske anlæg (biogasanlæg), opdaterer retningslinje 8.2.1 om biogasanlæg, og indsætter en ny retningslinje 6.6.2.1 om risikovirkksomheder.

Retningslinjen er indsat, da emnerne ikke er omtalt i kommuneplanen, og der planlægges for et biogasanlæg, der vil blive omfattet af Risikobekendtgørelsen.

Miljøvurdering:

Der er udarbejdet en miljørapport, der miljøvurderer plangrundlaget. Da det konkrete projekt inkl. gasledning til måle- og reguleringsstationen ved Trælborgvej er omfattet af krav om miljøvurdering, er der ligeledes udarbejdet en miljøkonsekvensrapport. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er sammenskrevet i en miljøvurderingsrapport, der er vedhæftet som bilag, sammen med et notat, hvor nogle af pointerne er fremhævet.

Miljøvurderingsrapporten betyder de emner, som fremgår af Tønder Kommunes afgrænsningsnotat. Her er input fra borgere og interessenter i høringsperioden for afgrænsningsnotatet indarbejdet. Høringen blev afholdt i perioden 18. juli 2023 - 25. august 2023.

§25 tilladelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til §25 tilladelsen, der er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Nærværende projekt kræver udover en §25 tilladelse ligeledes en miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen rangerer over §25-tilladelsen, og der vil derfor kun fremgå vilkår i §25-tilladelsen, som ikke kan administreres i miljøgodkendelsen.

Den offentlige høring af lokalplanen, kommuneplantillæg, miljøvurderingsrapporten, §25-tilladelsen og miljøgodkendelsen, har ikke givet anledning til yderligere vilkår.

Miljøgodkendelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til miljøgodkendelse til biogasanlægget. I miljøgodkendelsen stilles vilkår til driften af anlægget, blandt andet i forhold til støj, lugt og udledninger.

Den offentlige høring af lokalplanen, kommuneplantillæg, miljøvurderingsrapporten, §25-tilladelsen og miljøgodkendelsen, har ikke givet anledning til yderligere vilkår.

Udbygningsaftale:

Gennem hele planlægningsfasen har Nature Energy foreslået, at projektet skulle bekoste de nødvendige infrastrukturforbedringer på Vinumvej, som lovgivningen giver mulighed for, og som knytter sig direkte til anlægget. Nature Energy har på frivillig basis opfordret til, at der udarbejdes en udbygningsaftale med ophæng i planlovens §21b.

Udkast til udbygningsaftale findes vedlagt som bilag.

Offentlig 8-ugers høring:

I perioden 1. april 2025 til den 27. maj 2025 er der afholdt offentlig høring af henholdsvis lokalplanen, kommuneplantillægget, miljøvurderingsrapporten, §25 tilladelsen og miljøgodkendelsen. Der er i perioden også afholdt borgermøde den 19. maj i Klosterhallen.

Høringen har givet anledning til, at der er indsendt 54 høringssvar. Høringssvarene omfatter flere temaer relateret til de førømtalte dokumenter, samt øvrige temaer relateret til sagen.

Følgende temaer er identificeret i høringssvarene:

- Trafiksikkerhed
- Lugtgener
- Støjforurening
- Forringelse af vejenes tilstand
- Forværring af afvandringsproblemer
- Mangel på landbrugsjord
- Bekymring for grundvandssænkning

- Bekymring for tilbageholdelse af gylle ved uheld
- Bekymring for fugle og odder
- Bekymring for PFAS og gasudslip
- Placering i økologisk forbindelse
- Bekymring for afstand til beskyttet vandløb
- Påvirkning af landskabsværdier
- Bekymring om sikkerhed/sundhed
- Smittefare
- Overholdelse af emissionsgrænseværdier
- Fald i turisme
- Livskvalitet og forringelse af levevilkår
- Bygningskader
- Værditab på boliger

Ingen af de indsendte bemærkninger giver anledning til ændringer i lokalplanen eller kommuneplantillægget eller nye vilkår i §25 tilladelsen eller miljøgodkendelsen.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Miljøbeskyttelsesloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 147-350 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 9:

Udvalget kan ikke anbefale en godkendelse.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at miljøgodkendelsen tages til orientering,

at lokalplan nr. 181-350 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 11:

Udvalget kan ikke følge indstillingen.

Beslutning

Henvendelse fra Nature Energy modtaget den 20. august 2025 tilføjes til sagen.

Indstillingen kan ikke anbefales.

Bilag

Mail fra Nature Energy 20. august 2025

LP 181-350 og KPT 147-350 og sammenfattende redegørelse

Indsigelse og Bemærkninger

Udbygningsaftale med Bilag, Tønder Kommune

Miljøvurderingsrapport

Udkast Miljøgodkendelse med bilag

Udkast til § 25-tilladelse

Punkt 21: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solenergianlæg ved Tyvse

01.02.00-G00-1-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttet om Kommuneplantillæg 139-680 og Lokalplan nr. 173-680 for Solcellepark ved Tyvse (VE2022 Projekt #12) og kommuneplantillæg 165-150 og lokalplan 200-150 for Højspændingssamlestation Galgemark, samt den fælles miljøvurderingsrapport skal endeligt vedtages

For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanerne og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillæggene.

Historik

Klima-, Vækst-, og Udviklingsudvalget godkendte den 11. maj 2022 proces- og tidsplan for idéhøring

Idéhøringen med dertilhørende borgermøde fandt sted den 3. juni 2022 til den 10. juli 2022

Kommunebestyrelsen godkendte igangsætning af planlægning for projektet (VE2022 projekt #12) den 31. august 2022

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. marts 2025 at sende kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport i 8 ugers offentlig høring, i perioden 7. april til 2. juni. Der er afholdt vejledende afstemning i høringsperiodens sidste 14 dage.

Sagsfremstilling

Lokalplan nr. 173-680

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til solcelleanlæg med tilhørende tekniske anlæg, transformerstation, batterianlæg samt byggeri og anlæg, der er nødvendig for solcelleanlæggets drift. Der planlægges for en elproduktion på ca. 174.000 MWh.

Lokalplanområdet omfatter et sammenhængende areal, hvor der kan opstilles solceller med tilhørende tekniske installationer.

Solcelleanlægget må opføres på faste stativer, herunder saddeltagslignende stativer eller med trackersystem. Højden på solceller og batterianlæg er fastlagt til 4 meter og for transformerstation med tilhørende tekniske anlæg 8,5 meter. Der må opføres en transformerstation med et areal på 2.500 m² og et eller flere områder med batterianlæg på op til samlet 4 ha. med en kapacitet på 250 MWh/500 MWh.

Der skal etableres afskærmende beplantningsbælter langs planområdets afgrænsning og trådhegn på indersiden af den afskærmende beplantning

Lokalplan 200-150

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til etablering af højspændingssamlestation. Stationen skal samle to nettilslutningskabler for separate solcelleanlæg, så de kan tilsluttes Energinets transformatorstation samlet.

Højspændingsstationen og dertilhørende tekniske installationer må ikke overstige en bygningshøjde på 4 meter fra reguleret terræn. Lynafledere må dog opføres med en højde på 20 meter over terræn.

Lokalplanen fastsætter krav om beplantningsbælte omkring højspændingssamlestationen, med trådhegn på indersiden.

Kommuneplantillæg 139-680

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 173-680 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - solcelleanlæg og tilknyttede tekniske anlæg, herunder bl.a. transformatorstation og batterianlæg. Da en del af det nye rammeområde omfatter en del af et eksisterende rammområde for vindmøller, reduceres rammeområdet for vindmøller med det areal, der indgår i det nye rammområde for solceller. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Kommuneplantillæg 165-150

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 200-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - Teknisk anlæg, herunder højspændingssamlestation. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Miljøvurdering

Kommuneplantillæggene og de omtalte lokalplaner er alle en del af solenergianlæggets realisering. De er derfor miljøvurderet samlet, og fremgår derfor at samme miljøvurderingsrapport.

Da det samlede konkrete projekt, industrianlæg til fremstilling af elektricitet, bygning af veje samt kabelanlæg til transport af den producerede elektricitet, er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2, det samme gør sig gældende for højspændingsstationen. Begge plangrundlag omfattes af krav om miljøvurdering jf. miljøvurderingsloven. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en samlet fuld miljøkonsekvensrapport. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i en enkelt rapport, miljøvurderingsrapport.

§25 tilladelsen:

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til §25-tilladelsen. §25-tilladelsen meddeles administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Sammenfatning af høringssvar for lokalplan 173-680 og kommuneplantillæg 139-680

Under høringen er der indkommet 12 høringssvar. Ingen af bemærkninger medfører en ændring af planen. Høringssvarene fremsendes til projekter.

Flere myndigheder har afgivet bemærkninger til planforslaget. Museum Sønderjylland og Ribe Stift har taget planforslaget til efterretning og har ingen yderligere bemærkninger. Energinet har gjort opmærksom på, at deres luftledningsprojekt gennem området skal respekteres, og har fremsat tekniske krav til placering og adgangsforhold i relation til deres anlæg.

Borgere har udtrykt bekymringer om projektets placering på landbrugsjord, påvirkning af landskabet og biodiversiteten, samt konsekvenser for vildt og trafikikkerhed. Flere peger på behovet for faunapassager, beplantning og adgang til stier. Enkelte har fremsat forslag om alternative placeringer af solceller, fx på tage eller i bynære områder. Der er også udtrykt bekymring for ejendomsværdier, manglende kompensation og sociale konsekvenser for naboer. Enkelte borgere har fremsat forslag om ændringer i hegning, beplantning og etablering af rekreative stier. Der er også rejst kritik af projektets miljøvurdering og manglende hensyn til naturbeskyttelse, særligt i relation til nærliggende Natura 2000-områder.

Foreningen By og Land Vestslesvig har fremhævet vigtigheden af at bevare adgang til offentlige stier og veje samt at sikre landskabets kulturhistoriske træk. Foreningen anbefaler bredere beplantningsbælter og understreger betydningen af biodiversitet og rekreative muligheder i området.

Lokalplanen og Kommuneplantillægget omfatter samme område, et areal på ca. 231 ha, beliggende ved Tyvse, syd for Løgumkloster. Planerne udarbejdes for at muliggøre etablering af et solcelleanlæg.

Sammenfatning af høringssvar for lokalplan 200-150 og kommuneplantillæg 165-150

Under høringen er der indkommet 2 høringssvar. Ingen af bemærkninger medfører en ændring af planen. Høringssvarene fremsendes til projekter.

Museum Sønderjylland vurderer, at der er høj risiko for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder i planområdet og anbefaler en frivillig arkæologisk forundersøgelse før anlægsarbejde. Museet påpeger, at tidligere udtalelser i planmaterialet er fejlagtigt gengivet og ønsker deres aktuelle vurdering indarbejdet. Museet udtrykker ønske om tidligere inddragelse i planprocessen fremover. Ribe Stiftsøvrighed har ingen indvendinger til planforslaget, da anlægget vurderes ikke at påvirke udsigten til eller fra Brede Kirke væsentligt, idet bebyggelsen i Bredebro by visuelt afskærmer anlægget. Der er ikke modtaget høringssvar fra borgere.

Der er ikke modtaget høringssvar fra foreninger.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 139-680 godkendes,

at Kommuneplantillæg nr. 165-150 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 10:

Bjarne Lund Henneberg og Bo Jessen anbefaler indstillingen.

Harald Christensen og Martin Iversen kan ikke anbefale en godkendelse.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Lokalplan nr. 173-368 og miljøvurderingsrapporten for Solcellepark ved Tyvse godkendes,

at Lokalplan nr. 200-150 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 12:

Et flertal i udvalget kan ikke følge indstillingen. Leif Hansen (S) stemte for indstillingen.

Beslutning

Indstillingen blev ikke anbefalet, idet et flertal på 5 medlemmer (Martin Iversen, Leif Høeg Jensen, Allan Svendsen, Hans Schmidt og Torben Struck) ikke kunne følge indstillingen.

Anita Uggerholt Eriksen afventer stillingtagen.

Bilag

Bilag 1 - Lokalplan 173-680 og kommuneplantillæg 139-680

Bilag 2 - Lokalplan 200-150 og kommuneplantillæg 165-150

Bilag 3 - Miljøvurdering_Tyvse_09 02 2025_komprimeret

Bilag 4 - Udkast til §25 tilladelsen, LP 173-680 og KPT 139-680 og LP 200-150 og KPT 165-150

Bilag 5 - Liste til bemærkninger og indsigelser LP 173-680 og KPT 139-680

Bilag 6 - Liste til bemærkninger og indsigelser LP 200-150 og KPT 165-150

Bilag 7 - Afstemningsresultater Solenergianlæg Tyvse

Punkt 22: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Lovrup Solenergi park

01.02.00-G01-30-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes om Kommuneplantillæg nr. 158-560, Lokalplan nr. 191-560 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergi park (Projekt #8 (VE2023)) skal endeligt vedtages.

For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder Projekt #8 (VE2023). Den såkaldte anden ansøgningsrunde for VE projekter.

I august 2023 blev der afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne i anden ansøgningsrunde igangsat.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. marts 2025 at sende kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport i 8 ugers offentlig høring, i perioden 7. april til 2. juni.

Der er afholdt vejledende afstemning i høringsperiodens sidste 14 dage.

Sagsfremstilling

Lokalplan

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 200 ha øst for Skærbæk, nær Lovrup Skov, til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til elproduktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Lokalplanen har samtidig til formål, at sikre afstand fra anlægget til fredskoven og beskyttede naturtyper. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer, landbrugsejendomme og indenfor projektområdet findes der 8 eksisterende vindmøller. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrugsareal, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift.

Planområdet opdeles i byggefeltene A, B og C, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre, tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation, og C må indeholde BESS eller solceller, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område, hvor der igennem lokalplanens bestemmelser tages højde for vejret til eksisterende vindmøller, vandløb, skov og eksisterende læbælter.

Der stille krav om etablering af beplantningsbælter langs lokalplansområdets ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bæltene.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplanen for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger tre nye kommuneplanrammer som muliggør lokalplanen. De tre rammer skal sikre det fortsatte plangrundlag for de eksisterende vindmøller, samt det ønskede solenergianlæg. Ramme 560.81.20 udlægges til solenergianlæg og landbrug for et område der ikke tidligere har været kommuneplanlagt. Ramme 560.81.11 udlægges til vindmøller, solenergianlæg samt landbrug, og omfatter stort set det samme område som den eksisterende ramme med

samme nummer, med en mindre undtagelse. Ramme 560.81.21 udlægges til vindmøller og landbrug, og dækker den mindre undtagelse fra 560.811.11, som ikke er en del af solenergianlæg projektet.

Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne have en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projektet udarbejdet som én enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udsted af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 26. juni 2024 til 17. juli 2024 været i offentlig høring. Eventuelle input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en mindre negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikale forhold, visuel påvirkning af landskab og støj og vibrationer.

§ 25 tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, § 25 tilladelsen, blev sendt med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt hvis lokalplanen vedtages og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Sammenfatning af høringssvar

Under høringen er der indkommet 10 høringssvar. Ingen af bemærkningerne medfører en ændring af plangrundlag, miljøvurdering eller § 25 tilladelse. Høringssvarene fremsendes til projekter.

Flere myndigheder har afgivet bemærkninger til planforslaget. Museum Sønderjylland og Ribe Stift har ingen indvendinger, idet de vurderer, at kulturhistoriske og kirkelige interesser er tilstrækkeligt varetaget. Energinet understreger, at deres eksisterende luftledningsprojekt skal respekteres, og at der ikke må placeres anlæg i servitutarealet. De præciserer tekniske krav til nærføring og adgangsforhold.

Borgere i området udtrykker generel modstand mod projektet. Der peges på bekymringer om tab af udsyn, værdiforringelse af ejendomme, påvirkning af natur og dyreliv samt tab af dyrkbar landbrugsjord. Flere nævner, at projektet kan føre til affolkning og svækket sammenhængskraft i lokalsamfundet. Der udtrykkes skepsis over for projektets økonomiske og miljømæssige bæredygtighed, og der rejses spørgsmål om sikkerhed, beredskab og lokal forankring. En underskriftsindsamling med 61 underskrifter er indsendt med opfordring til at skrinlægge projektet.

Foreninger har ligeledes indsendt bemærkninger. Foreningen By og Land Vestslesvig fremhæver vigtigheden af at bevare adgang til offentlige stier og veje samt at sikre tilstrækkelig afskærmning og biodiversitet. Sydjysk Vindkraft foreslår, at projektet ændres til et hybridanlæg med kombination af sol, vind og batterilagring for at sikre bedre netstabilitet og landskabelig integration.

En samlet liste med høringssvar er vedhæftet som bilag 4.

Resultatet af den vejledende afstemning er vedhæftet som bilag 5.

Det statslige tilsyn

Under høringen har der været en henvendelse fra Planstyrelsen og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) vedrørende klima og erosion, Natura2000 og skovrejsning og i den forbindelse tilføjes bilag 6 til planen. Bilag 6 består af henvendelserne og forvaltningens redegørelse. Det er kun redegørelsen, der indarbejdes som et bilag til planen i forbindelse med den endelige vedtagelse.

Forvaltningen har efter henvendelsen overfor planstyrelsen redegjort for risikoen af klimahændelser.

Derudover har forvaltningen redegjort for, at der er en fejl i skelafgrænsningen for natura2000 området, der giver et overlap mellem planen og natura 2000 området. Fejlen er teknisk og rettes i forbindelse med den endelige vedtagelse, således der ikke et overlap mellem de to områder.

Forvaltningen har efter henvendelsen fra SGAV redegjort for at udpegningen for skovrejsning i planområdet fjernes og overføres til et andet areal.

Begge styrelser har taget redegørelsen til efterretning.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 158-560 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 12:

Bjarne Lund Henneberg og Bo Jessen anbefaler indstillingen.

Harald Christensen og Martin Iversen kan ikke anbefale en godkendelse.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Lokalplan nr. 191-560 og miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergianlæg godkendes, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 14:

Et flertal i udvalget kan ikke følge indstillingen. Leif Hansen (S) stemte for indstillingen.

Udvalget erklærede Poul Erik Kjær (V) for inhabil. Poul Erik Kjær deltog derfor ikke i behandling af punktet.

Beslutning

Indstillingen blev ikke anbefalet, idet et flertal på 5 medlemmer (Martin Iversen, Leif Høeg Jensen, Allan Svendsen, Hans Schmidt og Torben Struck) ikke kunne følge indstillingen.

Anita Uggerholt Eriksen afventer stillingtagen.

Bilag

Bilag 1 - Lokalplan og kommuneplantillæg

Bilag 2 - Miljøvurderingsrapport

Bilag 3 - Udkast til § 25 tilladelse

Bilag 4 - Liste til bemærkninger og indsigelser

Bilag 5 - Afstemningsresultat for den vejledende afstemning

Bilag 6 - Redegørelse til statslige myndigheder

Punkt 23: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solcellepark ved Ballum Hede

01.02.00-G01-34-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag beslattes om Kommuneplantillæg nr. 161-150, Lokalplan nr. 194-150 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum Hede (Projekt #25 (VE2023)) skal endeligt vedtages.

For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder Projekt #25 (VE2023). Den såkaldte anden ansøgningsrunde for VE projekter.

I august 2023 blev der afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne i anden ansøgningsrunde igangsat.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. marts 2025 at sende kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport i 8 ugers offentlig høring, i perioden 7. april til 2. juni.

Der er afholdt vejledende afstemning i høringsperiodens sidste 14 dage.

Sagsfremstilling

Lokalplan

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 140 ha sydøst for Husum-Ballum til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til el produktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer og en enkelt landbrugsejendom. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrug, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift. Dertil gives mulighed for anlæggelsen af rekreative anlæg. Lokalplanen muliggør nedrivning af en ejendom i planområdet, og efterfølgende udnyttelse af arealet til solceller.

Planområdet opdeles i byggefelterne A og B, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation og BESS, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område der er opdelt langs eksisterende veje. Indhegning af byggefeltet følger disse veje, så der fortsat vil være mulighed for offentlig gennemfart, og vejene kan benyttes som vildtpassage. Vejene bliver samtidig del af et rekreativt stisystem som følger kanten af lokalplansområdet, går igennem det langs vejene, og kan kobles på eksisterende ruter i området.

Der stilles krav om etablering af beplantningsbælter langs byggefelternes ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bælteerne.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 194-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til teknisk anlæg og der med muliggør lokalplanen. Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne få en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udstedt af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 21. maj 2024 til 10. juni 2024 været i offentlig høring. Input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en moderat negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikale forhold og lyspåvirkning, hvis øst/vest vendte, faste paneler vælges. Der er også vurderet en begrænset positiv og væsentlig positiv virkning på enkelte af miljøfaktorerne.

§ 25 tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, §25-tilladelsen, blev sendt med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt hvis lokalplanen vedtages og er vedhæftet sagsfremstillingen.

Høringen:

Som en service har miljøvurderingsrapporten været lagt op sammen med plangrundlaget. Der har her manglet de to bilag til miljøvurderingsrapporten - Natur og Natura2000 væsentlighedsvurdering og visualiseringsrapporten. Dette vurderes ikke at være en procesfejl, da bilagene har været offentliggjort det lovpligtige sted, som er under høringen på kommunens hjemmeside.

Sammenfatning af høringssvar

Under høringen er der indkommet 12 høringssvar. Høringssvarene er fremsendt til projektejer. Høringssvarene har medført en øgning af beplantningsbælternes bredde, en uddybning i §25 vilkår omkring afværgeforanstaltninger for bilag IV-arter og tilføjelse af vilkår i § 25 tilladelsen vedr. BESS. Dette uddybes nedenfor og ved det konkrete høringssvar.

Museum Sønderjylland og Ribe Stift har ingen indvendinger mod planforslaget. Ribe Stift fremhæver dog betydningen af at bevare indsigt til kirker og opfordrer til fortsat inddragelse af kirkelige myndigheder i planlægningsprocessen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø understreger, at der skal sikres funktionelle erstatningslevesteder for bilag IV-arter, før eksisterende levesteder nedlægges, i overensstemmelse med habitatdirektivet. En uddybning omkring modning af afværgeforanstaltninger er tilføjet i lokalplan og i vilkår #8 i § 25 tilladelsen.

En række borgere har udtrykt bekymring eller modstand mod projektet. Hovedtemaerne omfatter tab af landbrugsjord, påvirkning af natur og dyreliv, risiko for forurening af grundvand, støj- og lysgener fra tekniske installationer samt fald i ejendomsværdier. Flere peger på manglende gennemsigtighed i planprocessen og efterlyser bedre dokumentation og borgerinddragelse. Enkelte borgere fremhæver, at solceller bør placeres på bygninger frem for i det åbne land. En borger er overvejende positiv over for projektet, men ønsker, at der tages højde for støj og visuelle gener i nærområdet. Løsninger og vilkår iht. forebyggelse og slukning af brand i BESS anlæg beskrives iht. Beredskabsloven i en beredskabsplan der udarbejdes ved konkret ansøgning, men løsningernes udformning for så vidt angår risiko for udsivning til grundvand er blevet tilføjet som vilkår #26, #27 og #28 i § 25 tilladelsen. Derudover er der tilføjet en beskrivelse vedr. sammenhæng med Beredskabsloven under afsnittet om BESS i projektbeskrivelsen i § 25 tilladelsen.

Foreningen By og Land Vestslesvig udtrykker forståelse for behovet for vedvarende energi, men ønsker, at offentlige stier og kulturhistoriske landskabstræk bevares. De foreslår bredere beplantningsbælter som afskærmning og understreger betydningen af biodiversitet. Ballum Vandværk udtrykker bekymring for drikkevandskvaliteten og ønsker garantier for, at solcelleparken ikke medfører forurening eller økonomiske konsekvenser for vandforsyningen. Projektejer har selv foreslået at øge bredden af beplantningsbælterne – beskrivelsen i lokalplanen er opdateret.

En samlet liste med høringssvar er vedhæftet som bilag 4.

Resultatet af den vejledende afstemning er vedhæftet som bilag 5.

Det statslige tilsyn

Under høringen har Planstyrelsen varslet et veto. Der har efterfølgende været dialog med Planstyrelsen vedrørende kystnærhedszonen samt klima og erosion, og i den forbindelse tilføjes bilag 6 til planen. Bilag 6 består af henvendelsen og forvaltningens redegørelse. Det er kun redegørelsen der indarbejdes i kommuneplantillægget.

Forvaltningen har efter henvendelsen overfor planstyrelsen udvidet redegørelsen for lokaliseringen i kystnærhedszonen og redegjort for risikoen af klimahændelser.

Styrelsen har taget begge redegørelser til efterretning og varslet om veto er bortfaldet.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 161-150 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 13:

Bjarne Lund Henneberg og Bo Jessen anbefaler indstillingen.

Harald Christensen og Martin Iversen kan ikke anbefale en godkendelse.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Lokalplan nr. 194-150 og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum Hede godkender, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 15:

Et flertal i udvalget kan ikke følge indstillingen. Leif Hansen (S) stemte for indstillingen.

Beslutning

Indstillingen blev ikke anbefalet, idet et flertal på 5 medlemmer (Martin Iversen, Leif Høeg Jensen, Allan Svendsen, Hans Schmidt og Torben Struck) ikke kunne følge indstillingen.

Anita Uggerholt Eriksen afventer stillingtagen.

Bilag

Bilag 1 - Lokalplan og kommuneplantillæg

Bilag 2 - Miljøvurderingsrapport

Bilag 2.1 - Ikke teknisk resume

Bilag 2.2 - Natur og Natura 2000 Væsentlighedsvurdering

Bilag 2.3 - Visualiseringer

Bilag 3 - Udkast til § 25 tilladelse

Bilag 4 - Liste til bemærkninger og indsigelser

Bilag 5 - Afstemningsresultater for den vejledende afstemning

Bilag 6 - Redegørelse til statslige myndigheder

Punkt 24: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering for Solcellepark ved Løgumkloster

01.02.00-G01-35-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes om Kommuneplantillæg nr. 162-350, Lokalplan nr. 195-350 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkloster (Projekt #26 (VE2023)) skal endeligt vedtages.

For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder Projekt #26 (VE2023). Den såkaldte anden ansøgningsrunde for VE projekter.

I august 2023 blev der afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne i anden ansøgningsrunde igangsat.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. marts 2025 at sende kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport i 8 ugers offentlig høring, i perioden 7. april til 2. juni.

Der er afholdt vejledende afstemning i høringsperiodens sidste 14 dage.

Sagsfremstilling

Lokalplan

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 69 ha sydøst for Løgumkloster til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til elproduktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrug, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift. Dertil gives mulighed for anlæggelsen af rekreative anlæg.

Planområdet opdeles i byggefelterne A og B, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation og BESS, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område, hvor mindre felter friholdes af hensyn til natur, herunder sø og vandløb. Afgrænsningen af planområdet benyttes til et rekreativt stisystem som flere steder følger de eksisterende vandløb, og kan kobles på eksisterende ruter i området.

Der stilles krav om etablering af beplantningsbælter langs byggefelternes ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bæltene.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplanen for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til teknisk anlæg og der med muliggør lokalplanen. Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at

der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne få en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udstedt af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 10. juni 2024 til 1. juli 2024 været i offentlig høring. Input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en moderat negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikforhold og vejenes tilstand (markvej ved Krusåvej). Der er også vurderet en begrænset positiv og væsentlig positiv virkning på enkelte af miljøfaktorerne.

§ 25 tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, §25-tilladelsen, blev sendt med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt hvis lokalplanen vedtages og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering

Sammenfatning af høringssvar

Under høringen er der indkommet 6 høringssvar. Ingen af bemærkningerne medfører en ændring af planen. Høringssvarene er fremsendt til projektejer.

Flere myndigheder har fremsendt bemærkninger til planforslaget. Museum Sønderjylland påpeger, at der endnu ikke er udarbejdet en arkæologisk vurdering, og opfordrer til tidlig inddragelse for at sikre rettidig sagsbehandling. Ribe Stift har ingen indvendinger mod planforslaget og vurderer, at solcelleparken ikke vil påvirke kirkelige omgivelser, men henstiller til fortsat inddragelse af kirkelige myndigheder i den videre planlægning. Energinet ønsker, at lokalplanen muliggør etablering af en 150 kV kabelforbindelse og fremsætter tekniske ønsker til placering og hensyn ved anlægsarbejdet. Projektejer har aftalt med Energinet, at der holdes en afstand på hver side af et planlagt 150 kV-kabel i plan- og projektområdets sydlige afgrænsning.

Flere borgere har udtrykt bekymring over projektets konsekvenser. En borger fremfører generel modstand mod solcelleanlægget med henvisning til naturbeskyttelse, turisme, ejendomsværdier og lokalpolitisk håndtering. Der henvises til en opfattelse af bred folkelig modstand og bekymring for overproduktion af grøn energi og økonomiske konsekvenser.

Foreningen By og Land Vestslesvig udtrykker forståelse for den grønne omstilling, men fremhæver behovet for at bevare offentlig adgang til stier og veje samt beskytte kulturhistoriske landskabstræk. Foreningen foreslår, at et vejstykke tages ud af planområdet og anbefaler bredere beplantningsbælter som afskærmning og erstatningsbiotop. Tønder Vand A/S udtrykker generel opbakning til projektet, men ønsker skærpede krav til materialevalg, overfladebehandling og beredskab for at beskytte grundvandet. Løsninger og vilkår iht. forebyggelse og slukning af brand i BESS anlæg beskrives iht. Beredskabsloven i en beredskabsplan der udarbejdes ved konkret ansøgning, men løsningernes udformning for så vidt angår risiko for udsivning til grundvand er blevet tilføjet som vilkår #24, #25 og #26 i § 25 tilladelsen. Derudover er der tilføjet en beskrivelse vedr. sammenhæng med Beredskabsloven under afsnittet om BESS i projektbeskrivelsen i § 25 tilladelsen.

En samlet liste med høringssvar er vedhæftet som bilag 4.

Resultatet af den vejledende afstemning er vedhæftet som bilag 5.

Det statslige tilsyn

Under høringen har der været en henvendelse fra Planstyrelsen samt fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) vedrørende klima og erosion samt skovrejsning og i den forbindelse tilføjes bilag 6 til planen. Bilag 6 består af henvendelsen og forvaltningens redegørelse. Det er kun redegørelsen der indarbejdes i kommuneplantillægget i forbindelse med den endelige vedtagelse.

Forvaltningen har efter henvendelsen overfor planstyrelsen redegjort for risikoen af klimahændelser.

Forvaltningen har efter henvendelsen fra SGAV redegjort for at udpegningen for skovrejsning i planområdet fjernes og overføres til et andet areal.

Begge styrelser har taget redegørelsen til efterretning.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Kommuneplantillæg nr. 162-350 godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 14:

Indstillingen anbefales.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at Lokalplan nr. 195-350 og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkloster godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 16:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Allan Svendsen kan ikke følge indstillingen.

Anita Uggerholt Eriksen afventer stillingtagen.

Bilag

Bilag 1 - Lokalplan og kommuneplantillæg

Bilag 2 - Miljøvurderingsrapport

Bilag 2.1 - Ikke teknisk resume

Bilag 2.2 - Natur og Natura 2000 Væsentlighedsvurdering

Bilag 2.3 - Visualiseringer

Bilag 3 - Udkast til § 25 tilladelse

Bilag 4 - Liste til bemærkninger og indsigelser

Bilag 5 - Afstemningsresultat for den vejledende afstemning

Bilag 6 - Redegørelse til statslige myndigheder

Punkt 25: Forslag til lokalplan nr. 212-410 - tillæg til lokalplan nr. 134-41 og Kommuneplantillæg nr. 174-410, Ny silo ved Andelskartoffelmelsfabrikken Danmark

01.02.05-P16-12-24

Beslutningstema

Det skal besluttes, om forslag til lokalplan nr. 212-410 - tillæg til Lokalplan 134-410 og Kommuneplantillæg nr. 174-410 vedrørende ny silo ved Andels-Kartoffelmelsfabrikken Danmark i Toftlund skal sendes i offentlig høring. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Sagsfremstilling

Andels-Kartoffelmelsfabrikken Danmark har et ønske om at udvide lagerkapaciteten til den nuværende fabrik i Toftlund. Virksomheden ønsker at opføre en lager silo magen til eksisterende lagersiloer, som i dag er opført ved fabrikken. Da den eksisterende lokalplan for området ikke muliggør en ny silo magen til den eksisterende, er der udarbejdet forslag til lokalplan nr. 212-410 og kommuneplantillæg nr. 174-410 med dette formål.

Lokalplanforslaget er et tillæg til eksisterende lokalplan 134-410, hvor byggefelter tilrettes for at muliggøre opførelsen af en ny silo. Lokalplanforslaget ændrer derfor ikke i nogen bestemmelser i den eksisterende lokalplan, men ændrer kun i lokalplanens kortbilag B vedr. byggefelters udstrækning. Lokalplanforslaget er andet skridt i forbindelse med udbygningen af kartoffelmelsfabrikken. Den eksisterende fabrik mangler lagerkapacitet. Derfor skal siloen opføres som noget af det første, før man påbegynder en fabriksudvidelse øst for eksisterende fabrik, som er tredje og sidste trin.

Den nye silo ønskes placeret øst for de eksisterende siloer inden for det tilrettede byggefelt B2, som er vist i lokalplan nr. 212-410 kortbilag D. Lokalplansforslaget muliggør en silo, der er 50 m bred og 60 m i højden, magen til den største silo som i dag er bygget på fabrikken.

Projektejer har været i dialog med Forsvaret omkring fabriksudvidelserne og de høje siloer, som ønskes opført.

Lokalplanforslaget og kommuneplantillægget har et omfang og en karakter, hvor det vurderes, at 4 ugers høring er tilstrækkelig.

Der er til planforslagene udarbejdet en screening, hvor det er vurderet, at planerne ikke er miljøvurderingspligtige. Afgørelsen om ikke miljøvurderingspligt sendes i 4 ugers høring samtidig med lokalplanforslaget og kommuneplantillægget.

Sagen behandles sideløbende i Teknik- og Miljøudvalget i forhold til lokalplanen.

Lovgrundlag

Planloven

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at kommuneplantillægget sendes i offentlig høring i 4 uger, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 15:

Indstillingen anbefales.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at lokalplanen sendes i offentlig høring i 4 uger, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning Teknik- og Miljøudvalget, den 12. august 2025, pkt. 7:

Indstillingen anbefales.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Tilbage melding vedrørende ny planlægning for Andels Kartoffelmelsfabrikken i Toftlund.pdf

LP nr 212-410 med KPT nr 174-410 og Screening

Punkt 26: Aktør og effektanalyse - godkendelse af scenarier

00.01.10-P20-1-24

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til godkendelse af scenarier udarbejdet som resultat af aktør- og effektanalysen.

Historik

Af kommissoriet for aktør-effektanalyse på erhvervs- og turismeområdet fremgår, at der skal udarbejdes scenarier for fremtidig organisering af erhvervs- og turismefremmeindsatsen. Analysen har været behandlet i Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget 2 gange samt på Økonomiudvalgsrådet den 19 marts 2025.

Her blev det besluttet at arbejde videre med 3 scenarier: - Erhvervsserviceafdeling- Kravsspecifikationer- Erhvervsstrategisk forum

Der skal tages stilling til scenarierne for den videre udvikling af kommunens erhvervs- og turismeservice, som er udarbejdet på baggrund af Aktør- og effektanalysen.

Sagsfremstilling

I tråd med erhvervs- og turismestrategien er der udarbejdet forslag til de 3 scenarier. Scenarierne understøtter dermed den vedtagne strategiske retning for erhvervs- og turistområdet.

Scenarie 1: Etablering og organisering af en intern erhvervsserviceafdeling i Tønder Kommune

Overordnet struktur og mål

Afdelingen skal være en ”fast track” indgang til Tønder Kommune. Afdelingen skal bl.a. kunne modtage henvendelser omkring erhverv af enhver art, arbejdskraft, events, etablering, miljø samt bygge- og anlæg.

En fælles indgang til kommunen med fælles postkasse og telefonkontakt, som er bemandet alle hverdage hele året.

Mål for afdelingen: Indenfor 24 timer skal der gives en tilbagemelding på henvendelser, og indenfor højst 7 hverdage, skal der være svar på henvendelser fra erhvervet og hvor nødvendigt, skal der oprettes en sag. Alle sager skal have en fast sagsbehandler tilkøbt sagen. Målet er, at dette også sker indenfor 7 hverdage.

For at understøtte målet omkring svartider etableres der et møde/kontaktforum, og der afholdes faste møder med relevante interne samarbejds- og kontaktflader

Strategi og samarbejde:

Erhvervsserviceafdelingen skal varetage og koordinere den generelle udviklingsopgave indenfor erhverv og turisme herunder effektueringen af Erhvervs – og Turismestrategien.

For at understøtte målet om at sikre ophæng mellem aktører og strategier forudsættes det, at afdelingen bliver tovholder på Erhvervs og Turismestrategien, samt den del af visionsplanen der omhandler Erhverv og Turisme, ligesom afdelingen også skal være primær sparringspartner politisk ift. kravspecifikationerne.

Erhvervsserviceafdelingen koordinerer endvidere løbende med relevante aktører i en fast mødestruktur, herunder eksterne samarbejdspartnere som Erhvervshus Sydjylland, Destination Sønderjylland og UdviklingsRåd Sønderjylland, DI m.fl.

Afdelingen skal sikre ophæng mellem strategier, projekter og initiativer i Tønder Kommune.

For at kunne være en effektiv partner ift. projekter skal afdelingen være indgangspunkt for kontakt med det Syddanske EU-kontor.

Eventkoordination:

Der etableres en eventkoordinatorfunktion, som understøtter de mange eventaktører i kommunen.

Eventkoordinatorfunktionen skal omfatte vejledning ift. regler omkring afholdelse af events, koordinering på tværs af eventaktører og det udadrettede samarbejde med aktører herunder Destination Sønderjylland og Erhvervshus Syd

Organisering:

På baggrund af nuværende strategier hvor bosætning og erhverv har en meget tydelig sammenhæng, flyttes bosætningsfunktionen til den nye afdeling.

Erhvervsafdelingen forankres organisatorisk med direkte reference til Direktionen.

Afdelingen skal sammensættes med formålet for øje, og Direktionen vil beslutte hvilke medarbejdere, der med fordel kan overflyttes fra nuværende afdelinger til den nye Erhvervsfremmeafdeling.

For at afdelingen kan levere på de udvidede servicekrav samt nye opgaver, vil afdelingen skulle tilføres 2 nye årsværk udover de årsværk som overføres internt. De 2 nye årsværk skal dække den udvidede erhvervsservice herunder servicemålene, eventkoordinationsfunktionen, som ikke varetages nu, samt understøttelse af arbejdet med kravspecifikationerne og driften af Erhvervsstrategisk Forum samt kommende udviklingsprojekter nationale som internationale.

Scenarie 2: Kravspecifikation for arbejdsdeling mellem Tønder Kommune og ydelser som Tønder Kommune betaler Tønder Erhvervsråd og Rømø-Tønder Turistforening for at udføre.

1. De lokale erhvervsfremmende organisationer skal på vegne af Tønder Kommune levere dele af den kommunale erhvervs- og turismeindsats i Tønder Kommune, der ydes i henhold til erhvervsfremmeloven og turismeloven. De erhvervsfremmende organisationers tilbud skal være tilgængelige for alle virksomheder i Tønder Kommune og må ikke være afhængig af et medlemskab af en given forening eller organisation.

2. Udmøntning af krav 1 skal ske i overensstemmelse med Tønder Kommunes Erhvervs- og Turismestrategi og Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan. Her forventes særligt fokus på:
Erhvervs- og turismefremme samt udvikling
Vækst og innovation
Vejledning til etablerede virksomheder og iværksættere
Grøn omstilling
Grænseoverskridende samarbejde hvor relevant

3. De erhvervsfremmende organisationer skal hvert år udarbejde en statusrapport for det foregående år og en handleplan for opgaveløsningen i det kommende år. Disse dokumenter danner baggrund for en årlig dialog med det politiske niveau i Tønder Kommune. I denne proces vil der løbende være en tilpasning af kravspecifikationerne.

4. De lokale erhvervsfremmende organisationer er forpligtede til at samarbejde med hhv. Erhvervshus Syd, som varetager den specialiserede erhvervsservice, jf. erhvervsfremmeloven og Destination Sønderjylland, som Tønder Kommune er en del af jf. lov om dansk turisme.

5. De lokale erhvervsfremmende organisationer er forpligtede til at samarbejde og afstemme aktiviteter med relevante erhvervsorganisationer i nabokommuner, på tværs af hinanden i Tønder Kommune, handels- og håndværksorganisationer i Tønder Kommune samt Erhvervsserviceafdelingen i Tønder Kommune.

6. De lokale erhvervsfremmende organisationer skal sikre, at deres aktiviteter ikke virker konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv. Der må ikke ydes direkte finansiell støtte til enkelte erhvervsaktiviteter.

Scenarie 3: Erhvervsstrategisk forum

Det erhvervsstrategiske forum har til formål:

At sikre at Tønder Kommune har en effektiv, tillidsfuld og værdiskabende dialog med udbydere af erhvervs- og turismeydelser.

At sikre den fortsatte udvikling af erhvervsfremmeindsatsen.

At understøtte Tønder Kommunes visioner, mål og strategier på erhvervs- og turismeområdet.

Sikre en stærk samfundskontakt

Forummet vil bestå af Tønder Kommune, en række repræsentanter for forskellige dele af Tønder Kommunes erhvervsliv, uddannelsesinstitutionerne, Dansk Industri og de faglige organisationer (FH). Der udarbejdes senere kommissorium for det erhvervsstrategiske forum samt forslag til konkret udpegningsprocedure, som forelægges til politisk behandling.

Økonomi

Etablering af Erhvervsserviceafdelingen vil kræve 2 nye årsværk, svarende til 1,3 mio. kr.

Der er opstillet 2 scenarier til finansiering af disse:

1. I budget for 2026 samt fremadrettet afsættes 1,3 mio. kr. årligt.
2. I budget for 2026 samt fremadrettet afsættes 650.000 kr. årligt, resten finansieres af reducere af resultatkontrakter og interne besparelser 50/50, (resultatkontrakter 325.000 kr. og interne besparelser 325.000 kr.)

Indstilling

Direktionen indstiller,

at det vedtages, at etablere de 3 scenarier, at der vælges en finansieringsmodel 1 eller 2 og sagen dermed oversendes til budgetseminaret, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget.

Beslutning Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget, den 11. august 2025, pkt. 8:

1. "at": Indstillingen anbefales.
2. "at" ændres til, at Direktionen finder finansiering af 1,3 mio. kr. inden for eksisterende budgetter.

Thomas Ørting Jørgensen deltog ikke i mødet.

Beslutning

Indstillingen godkendt, idet scenarie 2 skal tydeliggøre opgavefordelingen imellem aktørerne.

Anita Uggerholt Eriksen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Scenarie 1 Erhvervsserviceafdeling ØK august 2025

Scenarie 2 kravsspecifikation ØK august 2025

Scenarie 3 Erhvervsstrategisk forum ØK august 2025

Punkt 27: Lukket: Betinget køb af bygning

00.00.00-G10-1-23

Punkt 28: Lukket: Kontraktforhold

04.04.00-A00-1-21

Punkt 29: Underskriftsark

00.22.00-P35-5-24

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

Beslutning

-